

Razgled po svetu.

AVSTRIJSKO-OGRSKA.

Nemci na Češkem se spet enkrat brez povičarstva jezijo. Cesarški namestnik za Češko, grof Coudenhove, je namreč prepovedal zopetno vstanovitve že v letu 1897 suspendovanega nemškega študentskega društva "Gotha".

Ti "avstrijski podaniki," nezreli mladiči, bi zopet radi nagajali Čehom v Pragi. V prošnji za vstanovitve društva so navedli, da bodo nosili člani znamenja v pruskih barvah. No, barve sem ali tja, saj jih nosijo lahko a la kaki, a mirno češko prebivalstvo se ne dá izzivati po v Prusko škidelečih nemških pobih, in tako je pametni cesarski namestnik pangermansko društvo prepovedal. Sedaj je seveda mnogo vpitja po nemških listih. — Kaj bi bilo, če bi slovenski študentje imeli društvo in nosili znamenja v ruskih ali srbskih barvah? — Spominjamo se na zagreško "veleždajniško" sodno obravnavo!

— Na Dunaju ugibljuje sedaj, ali ne bode razpustila vlada državne zboru. Dejstvo je, da se nekatere stranke že pripravljajo za nove volitve. Splošno prevladuje mnenje, da sedanji parlament ne more dobro delovati. — Ker so Poljaki pokazali v ladi hrbet, je v velikih stiskah in tako si hoče pomagati z razpustitvijo državnega zbora. A s tem slovenskih poslancev še ne bode razdvojila! Pa kaj, ko takojimenovani Avstriji ne vedo, da imajo Slovani v Avstriji večino. Bo že še prišel čas, ko bodo morali računati z tem dejstvom...

RUSIJA.

Kolera, ta strašna bolezen, se vedno bolj razširja. Posebno v rudarskih okrajih v južni Rusiji in Petrogradu. V glavnem mestu, v Petrogradu, je zdravstveni položaj jako slab. Umrlo je že na tisoče ljudi. Železniški in drugi delavci bežijo, tako, da povsodi primanjkuje delavskih moči.

ŠPANSKO.

San Sebastian, Španjo, 11. avgusta. Tekom zadnjih dni je bilo v mestu mirno; do kakih demonstracij ni prišlo, le nekaj vročkrvnih je kričalo na cesti: "Doli s Španjo! Živio papež!" Vejaške čete ostanejo še zmirom tukaj.

Menihi in farji hujskajo kmečko ljudstvo. Nagovarjajo jih, naj na vso moč in katerikoli način branijo "svetega očeta". Pravijo, da zahteva to od njih verska dolžnost. Danes so vsled tega aretovali spet šestnajst kutarjev in farjev.

— Pred dvema dnevi je zaplenila v ladi dva vlačna parnika, ki sta bila na poti v San Sebastian. Na parnikih je bilo 6000 pušk. — Kdo je parnika najel in naložil z orožjem, vlada noče izdati.

FRANCIJA.

Kakor vsa znamenja kažejo, se pripravljajo železničarji na generalni štrajk. V mnogih krajih so železniški nastavljenici že za to glasovali.

Ako nastane generalni štrajk, bode prizadetih mnogo železnice. Pri dolgotrajni 25.000 milj proge bi štrajkalo 20.000 strojevodij ter kurjačev in okoli 30.000 drugih nastavljenecv.

Osobje zahteva enkrat na teden prost dan, najmanjšo plačo pet frankov na dan, splošno povisjanje plač za deset odstotkov, deseturni delavni dan in ugodnejše penzijsko razmerje za železnične vslužbenice.

ANGLEŠKA.

Na Angleškem so spustili v morje največjo in najhitrejšo okopno križarko v morje. Imenuje se "Lion" in začeli so jo graditi 29. novembra p. l. Umevno je, da so na novi bojni ladiji "najmodernejši" topovi za ubijanje ljudi.

ITALIJA.

Papež, kakor tudi njegov tajnik kardinal Merry del Val, dobivata vedno iz Španske brzogajve z poročili, kako uspeva boj. V brzogajvih so opomini, naj se zoperstavi Vatikanu proti antiklerikalnemu gibanju.

TURČIJA.

Sedaj se oficijelno naznanja, da je kupila turška vlada od nemške bojne ladije in sicer za 18 milijonov mark. Če jih bode, razumih, nakupila še kaj več, ni znano. Pač pa so tozadevna pogajanja v teku.

ŠVEDSKO.

Stockholm, Švedsko. Mednarodni mirovni kongres, ki je tukaj zboroval, je preložen. Rusija je bila prvič zastopana po delegatih.

PORTUGALSKO.

Lisbona, 11. avgusta. Med Zedinjenimi državami in Portugalsko se je sklenila trgovinska pogodba, ki je za obe strani ugodna.

JAPONSKA.

Tokio, Japonska, 11. avgusta. Vsled velikega, neprestanega dežja, je nastala v pokrajini Shizuski, na južnem obrežju, velika poplava.

Na stotine hiš je pod vodo; v nekem kraju se je sesula zemlja in zagrnila hišo, v kateri je stanovalo mnogo dijakov. Število mrtvece še ni znano.

Poročajo tudi, da je mnogo železniških prog poplavljenih in razdejanih in tako je po nekaterih krajih promet onemogočen.

Po poročilih, katera prinaša parnik Sazuro v Victoria, B. C. se nadaljujejo boji Japoncev z domačini na otoku Formoza, in sicer imajo prvi velike izgube. Japonci so skušali zasedi nek grič, in hoteli v to svrhu spraviti dva topa gori. Pri tem delu so izgubili mnogo ljudi, ker so valili sovražniki nanje skalovje z hribov.

KITAJSKO.

Profesor C. D. Tenney, tajnik ameriškega poslanstva v Pekingu, Kitajsko, je prišel iz Iztočne Azije v Seattle, Wash. Povedal je, da je naročila kitajska vlada na Angleškem dve križarki. Razum tega bode reorganizovala mornarično akademijo v Foo Chow in Tien Tsinu. Prof. Tenney, ki je bil več let na Kitajskem, in je bil nekaj časa na čelu Pei Yang vsenčilišča, izjavlja, da je kitajska armada sedaj popolnoma novo organizovana. Še nikdar niso bile na Kitajskem razmere z ozirom na ameriško trgovščino tako ugodne, kakor sedaj. Tudi ameriška podjetja se lepo razvijajo v kitajskem cesarstvu in število tamkaj bivajočih Amerikancev je vedno večje. Pred kratkim je bilo otvorenih za m'ade Amerikance več šol, tako, da je zanje v vseh ozirih preskrbljeno.

KOREJA.

Seoul, Koreja, 11. avgusta. Novi japonski glavni rezident, generalni poročnik Teranichi, je upejal strogo cenzuro tukajšnjih časopisov. Nek angleški časopis je zatrl.

Knez — bančni uradnik.

Knez Nikolaj Engaličev, ruski podkonzul, je sprejel službo v La Salle Str. nacionalni banki v Chicago, Ill. in prevzel vodstvo inozemskega oddelka. Knez-uradnik govori sedem jezikov.

Poštni rop in umor.

Santa Fé, N. M. 6. avgusta. Roparji so danes napadli pošto, katero so vozili Mongo'ci v Silver City. ustrelili kočijaža in odnesli \$20.000 v surovem srebru.

Posledice plemenskega boja.

V Palestini, Texas, kjer so se pred nedavno klali med seboj zamorci in belci, so aretovali šestnajst belcev in šest zamorcev. Potovanja preiskuje slučaj.

SOMIŠLJENIKI, DELAVCI, PRIJATELJI IN NAROČNIKI.

Vsakomur mora biti znano, da noben časopis brez cirkulacije ne more uspevati.

Cirkulacija pomenja veliko število naročnikov, odjemalcev, predplačnikov. Naročniki se naročijo na list, da čitajo novosti, ki jih prinaša, da se informirajo in podučujejo. Zato se časopis tiska. Čim večje je število naročnikov, tem večjo prednost ima tudi za oplaševanje. In od predplačnikov in oglasov je odvisen vsak list.

List Glas Svobode je nevtralen bojovník za delavske pravice, da pa bo zamogel stari zagovorniki ameriških slovenskih delavcev vspevati, pošljite zaostalo naročnino in pridobivajte druge naročnike! Nekateri so v tem oziiru jako mlani. Precej jih je, ki dolgujejo za list še od novega leta sem. Kdor dolguje delavskemu listu, kakor je Glas Svobode, ne more reči, da je zaveden in napreden delavec. Pri tem so seveda izvezti delavci, ki so na štrajku. — Slovenski delavci, pomislite,

Iz delavskih krogov.

Premogarski štrajk v Illinoisu.

Dasiravno se je že nekoliko premogarskih baronov podalo, in podpisalo pogodbo, štrajka od 70.000 premogarjev še vedno nad polovico delavcev. Poročila, ki so bila v nekaterih, tudi slovenskih časopisih, da je štrajk končan, so neresnična. Pozor tedaj, slovenski premogarji! Ne hodite v Illinois, dokler ne bode končana borba med premogarji in operatorji. Že pet mesecev bijejo premogarski delavci ljut boj za svoje pravice, in kakor vse kaže, zmaga ni več daleč. Zadnje, umetno od kapitalistov vpriporjeno nespornost, o katerem se bavimo natančneje v današnjem članku, nima na štrajk prav nikakega vpliva. Lastniki premogovih rovin so mislili, da so napravili s tem korakom prav dobro šahovno potezo, a so se prokleto zmotili. Pozabili so računati na delavsko samozavest in delavski ponos, in tako jim je našt, ki je bil prav zvito napeljan, izpodlel. Premogarji so prepričani, da zmaga ni več daleč, in to prepričanje jih tudi ne bo varalo. V Illinoisu morajo na vsak način zmagati delavci, in zmaga bodo popolna, — čestna. Od boja do zmage!

Polčaj v Westmoreland štrajkarskem okraju. Ves drugačen, kakor premogarski štrajk v Illinoisu, je v Pennsylvaniji. V Illinoisu je vse mirno, medtem, ko so nemiri v Westmoreland okraju na dnevnem redu. A nikdo ne sme reči, da mogoče po krivdi štrajkujočih premogarjev. Kapitalistično časopisje seveda zabeleži z največjim veseljem vesti o rabukah, in tozadevna poročila so tako zavita, da mora človek zadobiti utis, kakor bi bili štrajkarji vsega krivi. Seveda, komur so razmere znane, že vé, koliko sme verjeti takim poročilom. Policaji, konstablerji, šerifi in drugi taki, vsi so proti štrajkarjem. In da pri tem ne štedijo ne krogelj iz revolverjev, in da uporabljajo svoje kolee, kjer jih le morejo, je tako znano, da skoraj ne bi bilo treba o tem pisati. Iz raznih dopisov so se že mogli naši čitatelji prepričati, kake razmere vladajo v Westmoreland okraju. Dopisi vsebujejo grozovitosti in nasilja plačanih kapt. hlapcev, a kako je lepo čuti, da se zatirani premogarji nočejo udati in da se bodo bojevali do skrajnosti — do zmage! V slogi je moč!

O štrajku carpenterjev v Chicagu. V ponedeljek so imeli češki štrajkujoči carpenterji sejo, pri kateri se pa v nekaterih točkah niso mogli zediniti. Da se nikakor ne podajo, so glasovali štrajkarji z zapadne strani. Štrajkarji na severni strani metali so pa verjeli v obdajcem in šli na delo, dasiravno pogodba ni

te, da se mora tudi Glas Svobode boriti za obstanek, in mesto, da bi ga oni, za katere se bojuje, podpirali in zanj agitirali, mu dolgujejo naročnino. Kdor ne more plačati vse naročnine naenkrat, naj plača za pol leta, in ta mali znesek, \$1.00 na pol leta, premore tudi najrevnejši delavec. Delničarji delavskega lista Glas Svobode niso kapitalisti, in tako tudi ne morejo pošiljati okoli kolektorjev, ker je to zvezano z prevelikimi stroški. Vsak zavečni delavec se mora sam spomniti, kedaj mu poteče naročnina, da jo pravočasno obnovi. In naročnina tudi ni velika: Glas Svobode, delavski list na svobodomiselni, napredni podlagi, stane za vse leto samo \$2.00.

Chicaške naročnike prosimo, da se potrudijo v naše upravništvo, ali se poslužujejo pošte, kakor zunanji naročniki.

Upravništvo Glas Svobode
1518 W. 20th St. Chicago, Ill.

podpisana. Delati so šli na obljubo kapitalistov! — Umevno je, da je vsled tega prišlo do burnih prizorov pri seji. —

Neka tovarna ima vpsojenih 17 skabov. Slovencev ni med njimi. Nekatere tovarne hočejo ugoditi delavskim zahtevam, a hočejo vpletati takojimenovano "odprto delavnico". Da bi šli štrajkarji na tak lim, je seveda izključeno. Kakor nam poroča rojak — štrajkar, je prizadetih po štrajku okoli 150 Slovencev.

V Kansas City, Mo. zadnjič med delodajalci in delavci ni prišlo pri pogajanjih do sporazuma. Predsednik United Mine Workers of America, T. L. Lewis, je naznanil, da se bode v tem obravnavalo pri izredni konvenciji v Indianapolis, Ind. Okoli 100.000 članov omenjene delavske organizacije je na jugozapada, v Illinoisu in Pennsylvaniji na štrajku.

Grand Trunk štrajk. Kakor smo zadnjič na kratko poročali, je štrajk pri Grand Trunk železnici končan. In sicer se je končal z delavsko zmago. Železniški nastavljenici dobijo za okoli osemnajet odstotkov povišano plačo, ki se pa 1. januarja 1911 še zviša. Vsi bivši štrajkarji so zopet nastavljeni.

Nova delavska organizacija? Iz Denver, Colo se poroča, da namigava predsednik Western Federation of Miners, o vstanovitvi nove narodne delavske organizacije, ki bi obsegala Western Federation of Miners, United Mine Workers of America in različne organizacije delavcev v železnarnah in jekarnah. Nova zveza se ustanovi. ako American Federation of Labor ne bode ugodila zahtevam, katere ji stavi Western Federation of Miners. Glavna zahteva je, da morajo priti vsi delavci v rudnikih pod jurisdikcijo Western Federation of Labor.

Štrajk v Chester, Pa. 400 delavcev je ostavilo v Chester, Pa. delo v Baldwin delavnici za železniške stroje.

O štrajku v Columbus, O. Četrtri polk in deveta stotinja je odšla, in sedaj ostane še tretji in osmi polk, bateriji C in B, kakor tudi ambulančni oddelek v službi. Šerif išče 500 oseb za prostovoljne šerife "za vsak slučaj". Izgredov ni.

Milica proti štrajkarjem.

Guverner države Indiana je poslal nad štrajkarje v South Bend državno milico. Dosedaj ni bilo kdove kakih nemirov, a kaj bode opravila milica, pokaže prihodnjost.

Povišanje delavskih plač.

Iron Mountain železnica je prostovoljno povišala plačo svojim nastavljenim za šest odstotkov.

Kapitalisti so za veljaven denar: delavec dobi veljavo, kapitalist pa denar.

Razne novice.

Napad na newyorškega župana.

Newyorški župan, Wm. J. Gaynor, je bil napaden v terek, ravno ko je bil na krovu parnika "Kaiser Wilhelm der Grosse", da se odpelje v Evropo.

Napadalec je nanj ustrelil in ga zelo nevarno ranil. Krogla iz revolverja je prišla županu v vrat pod nšesom.

Napad se je zgodil iz maščevanja. [Napadalec, bivši čuvaj na mestnem pristanu, pravi, da ga je župan spravi ob službo. Inače se vede jako hladnokrvno.

Predsednik Taft je poslal napadenemu, ki se nahaja sedaj v St. Mary's bolnici, sledečo brzogajvko:

"Spoštovani W. J. Gaynor. Vzgrožen sem, ko čujem, da se je nad Vami izvršil grdobni napad. Veseli me vedeti, da prizadejana rana ni opasna. Upam in mislim, da kmalu okrevate."

Umevno je, da je brzogajvil tudi Roosevelt. In sicer: "Osnepel in vzgrožen sem na vso moč. Prosim, obvestite me natančneje."

Chicaška "Tribune" prodana.

Pierpont Morgan, znani newyorški bogataš, je kupil tukajšnjo "Tribune" za ceno šest in pol milijona dolarjev, in tako je posekal druga kupca, J. Odgen Armourja in Victor Lawsona. — Zadnji je ponujal za list šest milijonov.

Armour je hotel pridobiti z listom mogočno orožje v boju proti narodu.

"Tribune" je eden najvplivnejših kapitalističnih listov. Pri nakupu se je šlo za boj med zastopniki kapitala. Armour in Morgan sta si v laseh, in denarni kralj Morgan skuša priveriti vlado do tega, da nastopi proti trstu za meso. —

Velikanska parada Knights Templar.

Kakih 35.000 Knights Templar (križarjev — prostozidarsko društvo), ki zborujejo tukaj, je priredilo v terek krasno parado po chieaških ulicah. Ob deseti uri so odkorakali z križišča 30. ulici in Michigan Ave. po Washington St., State St., Jackson Blvd. in La Salle do Washington St. Pogled na velikansko število križarjev, v slikovitih oblekah, z zastavami, konji in godbami, je bil nepopisno krasen. Vsa Chicaga je bila na nogah in parado si je ogledalo najmanj pol milijona ljudi. Ker ni bilo preveč vroče, ni bilo slučajev vročnice. Policija je dobro skrbela za red, in tako se je parada, trajajoča nad 6 ur, povoljno zaključila.

Pametni ljudje.

Peoria, Ill. 11. avgusta. Ves teden so kazali tukaj v kinematografih boj med Jeffriesom in Johnsonom, ker je tako dovolil mayor. Toda kinematografskih gledalšč je posetilo je malo radovednežev, in za slike, dasiravno so izborne, ni veliko zanimanja. Prišlo ni do nikakih demonstracij in ediro duhovniki so protestovali proti vprizoritvi.

Kapitalistično izkoriščevanje.

Newyorški bankir Jacob Schiff je pravkar prišel iz podučnega potovanja skozi Alasko v Winnipeg, Man. Namen njegovega potovanja je, proučiti se o deželnih pomožnih sredstev v interesu kapitalističnega izkoriščanja. — Schiff, ki je vse podrobnosti natančno preiskal, govori o prihodnosti one dežele jako optimistično in hoče tozadevno poročati na Wall Street.

Morilec Wendling.

Joseph Wendling, ki je obdolžen, da je posilil in umoril osemltetno Almo Kellner v Louisville, Ky., je bil prijet po dolgem zaledovanju v Californiji. Detektiv Carney ga je eskortiral v Louisville. Wendling pravi, da ni kriv umora, toda najbrže mu vse tajejanje ne bo nič pomagalo.

IZVANREDNA KONVENCIJA

U. M. W. of America.

Tom Lewis, predsednik U. M. W. of America, je sklical za 11. t. m. v Indianapolis, Ind. izvanredno konvencijo, ki naj obsodi ali njega ali uradnike illinoiške premogarske unije, ki se niso hoteli oodvreči njegovi diktaturi za mir, ki ga je sklenil z illinoiškim operatorji brez vednosti delavcev.

Mi smo se že v zadnjih dveh številkah izrekli, da, ako se uradniki medseboj ne bodo razumeli, pride še lahko do izvanredne konvencije; do tega je tudi prišlo. Kaj bo konvencija sklenila, nam sedaj še ni znano. Upamo pa, da bo illinoiška delegacija s svojim programom, ki je bil na konvenciji illinoiške premogarske zveze v Peoria soglasno sprejet, prodrla.

O izidu konvencije poročamo prihodnji teden.

Proti ekspresnim družbam.

125 trgovskih zvez je poslalo v Washington petico, naj vlada nekaj ukrene proti ekspresnim družbam, ki postajajo vedno neramnejše. Gibanje proti ekspresnim družbam se je pričelo pri Chicago Association of Commerce in New York Merchants Association.

Poštne hranilnice.

V krogih washingtonskih uradnikov prevladuje mnenje, da izozemstvo ne bo zadovoljno z vpeljanjem poštne hranilnice. Te govorice so nastale iz vzroka, ker pošiljajo tuje vlade le počasno poročila o poštnohranilničnih razmerah v svoji deželi. Kmalu po končanju zasedanja kongresa je prosila naša vlada inozemske za poštnohranilnične formularje in pravila, a dobila je le nekoliko odgovorov.

Povožen križar.

Herm. Gressman, 45 let star član Apollo-komturije št. 1 iz Illinois, je prvi križar, katerega je zadel v Chicagu nesreča. V terek zjutraj ga je pred Palmer House povozil voz State Str. poulične železnice, in usmrtil. Po poelieu je bil staveni podjetnik in jako premožen. Zapušča ženo z več otroci.

Ponesrečen parnik.

Sydney, Avstralija, 11. avgusta. Semkaj se poroča, da je ponesrečil francoski poštni parnik "Salazie," ki vozi med Marzeille in avstralskimi zalivi. Na pomoč mu je poslan drug parnik.

Železniška katastrofa.

V Ignacio, Kal. se je pripetila železniška nesreča, in življenje je izgubilo 14 oseb. Poleg tega je zdravstveno stanje mnogih ranjenecv kritično.

Velik požar.

V Johnson, Pa. je razdejal požar električne naprave v Cresson, in napravil škode za \$100.000. — Kraj bode šest tednov brez razsvetljave.

Umor v cerkvi.

V Lexington, Ky. je bil po nekem prepiru zabrtno ustreljen v baptistovski cerkvi v countyu Whitley J. B. Dark. Ravno v tej cerkvi je bil pred nekaj časa ustreljen duhovnik Izaac Vanover od Izaaca Perry.

DENARJE V STARO DOMOVINO

pošiljamo:

za \$ 10.35	50 kron,
za \$ 20.50	100 kron,
za \$ 41.00	200 kron,
za \$ 102.50	500 kron,
za \$ 204.50	1000 kron,
za \$ 1020.00	5000 kron,

Poštarina je všteta pri teh svotah. Doma se nakazane svote popolnoma izplačajo brez vinarja odbitka. Naše denarne pošiljave izplačuje c. kr. poštne hranilni urad v 11. do 12. dneh.

Denarje nam poslati je najprilicneje do \$25.00 v gotovini v priporočenem ali registriranem pismu, večje zneske o Domestic Postal Money Order ali pa New York Draft.

FRANK SAKSER CO.
82 Cortland St. New York
16104 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio

VOHUN.

SPISAL J. F. COOPER.

(Nadaljevanje.)

Štirindvajseto poglavje.

Cezar in njegova konja so imeli premagati dokaj težav, da so spravili voz po kamenitem, razoranem potu srečno naprej. Sara ni fantazirala medpotoma več tako divje in zmedeno kakor prej; zdelo se je, kakor bi se ji potlagoma vračal razum — z njim pa naraščala bolest duše. Vedno bridkostnejši je postajal njen izraz in presunilo je človeka, kadar je pogledal sirota.

Dan je prešel skoro v popolnem molku. Zvečer so se ustavili potniki pri skromnem naselinskem domu in naslednjega jutra se je družba razkropila.

Tudi ameriški jantenci so odšli zdaj k reki, da potujejo po vodi do prve vojaške postaje, odkoder se jih je imelo transportirati potem v bolnišnico ameriške armade. Nosilnica s stotnikom Singeltonom je potovala dalje proti Črnemu hribu, kjer je bila postaja njegovega očeta. Kočija gospoda Hvartona in dvokolnica s Katro in s prtljago pa sta odšli zdaj proti Ribjemu hribu, kjer je bil Henrik v jetništvu.

Svet med reko Hudsonom in morjem je dolg kakih 40 milj in ves hribovit. Bolj ko se bliža potnik Hudsonu, bolj divji in romantičen postaja kraj, da kipe slednjič višave kakor strašna barikada proti sinjemu nebu.

Tukaj so nehala nevtralna tla. Kraljeva vojska je bila v posesti dežele na južnem bregu reke — vsi ostali prelazi so bili zasedeni od Amerikancev. Omenili pa smo že, da so se včasih nekateri tropi teh poslednjih spuščali tudi niže dol v deželo — kakor je pokazal to boj pri Kobiljeku.

Cesta, po kateri so potovali Hvartoni, ni bila glavna zveza med obema glavnima mestoma te države, ampak precej zakoten in zaradi tega tudi malo rabljen prelaz, ki je še danes znan le malo ljudem in ki se več milj daleč od Hudsona izteka v ravnino.

Utrujena stara konja gospoda Hvartona ne bi bila v stanu zveličati težki voz brez pomoči v strne klanec, ki so se dvigali zdaj pred popotniki. Poskrbeti je bilo torej za preduprego iz ene kmetiških koč, s katero je voz korak za korakom trudoma lezel navgor.

Fanika je šla romantično pot rajši peš.

Bilo je blizu solnčnega zatona, in dragoncei so ji bili povedali že preje, da je z vrha te gore videti cilj njihovega potovanja.

S prožnim korakom mladosti je hitela deklica navzgor in pustila počasni voz daleč za seboj. Kmalu je bila na vrhu in sedla tam na skalo, da si odpočije in se navžije krasnega panorama, ki se je razgrinjal njenim očem.

Poslednji žarki zahajajočega novembarskega solnca so metali dremotno luč v dolino pod njo. Nasprotni skale, na kateri je sedela, se je dvigala druga gora visoko in strmo v zrak in ledje te gore ni kazalo drugega nego skale čudnih oblik in pritlikave, zveržene hraste.

Naenkrat pa je zagledala Fanika tam kočico. Čepele je pod skalo, od katere se ni po barvi prav nič razločevala. Noben človek bi je ne zapazil in tudi Fanika ne, da ni eden poslednjih solnčnih žarkov posijal na malo stekleno okno na sprednji strani kočice. Fanika se ni mogla dovolj načuditi, da se nahaja na takem samotnem, pustem kraju človeško bivališče, ko je zdajci še bolj ostrmela. Na skalnatem pomolu, nekoliko gor od kočice, je stal človek in Fanika se je zdelo, da gleda dol na voz in jezdece, ki so se pomikali v goro. Čez kratek čas pa je izginil v kočico.

Skoro je bila Fanika v izkušnji, da bi bila smatrala to prikazen za nadnaravno, da ni imel človek tam čudne podobnosti s krošnjarjem.

Še je sedela v mislih izgubljena na skali, ko ji je udaril na uho glas trombe, čigar jak je odmeval po gorovju. Fanika, ki je bila prestrašena poskočila, je videla pridržati po cesti krdele dobroznane virginjske konjenice, in predno je utegnila zbrati svoje misli je stal poleg nje Dunwood.

Vedel se je resno in sočuvstvu-

joče, a nekoliko prisiljeno. Povedal ji je v kratkih besedah, da je pozvan k Henrikovi obravnavi, ki je določena na jutri. Fanika mu je ravno pojasnevala s tresočim glasom, kaj da jo je priveč samo na ta kraj, ko se je že tudi približala Hvartonova kočija.

Majord je pomagal deklici na voz, potolažil malo gospoda Hvartona in gospodično Petnovu, pa zopet skočil na konja in pojezdil s svojim spremstvom naprej na Ribji hrib, ki so ga potniki zdaj pri ovinku pota naenkrat zagledali pod seboj.

Pol urice pozneje so dospeli k dvorcu naselnika, kjer je bil major Dunwood skrbno vse pripravil za njihov sprejem in kjer jih je s hrepenenjem pričakoval stotnik Hvarton.

Petindvajseto poglavje.

Hvartoni so bili trdno prepričani o Henrikovi nedolžnosti, da niso niti bili v stanu se zavedati polne nevarnosti njegovega položaja.

Tekom vojne je bilo vjetih mnogo vohunov in s sumarijem postopanjem posilanih na oni svet; to je bilo dobro znano i Dunwoodu i Henriku in zanja je bila predstojeca obravnava pač nekaj, pred čemur sta se tresla oba; a znala sta tako dobro prikrivati svoje občutke, da nista bili ne teta Ivanka ne Fanika v posebnem strahu za Henrikovo usodo.

Napočilo je jutro in v dvorcu, kjer so bili prenočili Hvartoni skupno s Henrikom, so se polagoma začeli zbirati različni vdeleženci predstojee preiskave. Ko je Fanika poleg očeta in tete sedla na odkazani ji prostor, je begalo njeno oko plaho po navzočih.

Trojica sodnikov je sedela sama tam za mizo — z resnobo, primerno stvari in njihovem dostojanstvu. Predsednik je bil mož visoke starosti in vse na njem je pričalo vojaka. V njegovih potezah pa je ležalo nekaj milega, človekoljubnega in Faniki se je zdel ta blagohotni obraz dobro znamenje za bratovo usodo. Prsti visolasega predsednika so se igrali krčevito in kakor nezavedno s kosčkom črnega pajčolana, ki je ovijal držaj njegove sablje, in drhteče ustnice in rosne oči so pričale o boju hudo-obtežene duše.

Njegova tovariša, tudi stara moža, sta bila videti zavzeta edino samo za svojo dolžnost; od njiju, se je zdelo Faniki, da ni bilo pričakovati ne prizanašanja ne usmiljenja.

Pred te sodnike sta privedla zdaj dva vojaka z nasajenima bajonetoma stotnika Henrika Hvartona. Goboka tišina je zavladala po sobi in Faniki je zastala kri: zdaj še-le se je jela zavedati resnosti trenutka.

Desni in levi sodnik sta sedela tam v nedostopni resnobi in uprli svoj ostri pogled v zatočenca. Predsednik pa je pogledaval okoli sebe z nemirnim drhtenjem ustnic in nekam v zadregi. Bil je polkovnik Singelton, ki je bil zvedel še-le dan popreje o strašni smrti svoje hčere. Vsesplošna tišina, pričakujoči pogledi, ki so počivali na njem, so ga vzdramil slednjič k sedanjosti. Zbral se je in ukazal s strogim glasom:

„Jenikaj naj pristopi!“

Henrik je šel s trdnimi koraki na sredo sobe. Ta hip je uprl Fanika pogled v Dunwooda, kakor bi pričakovala od njega varstva za brata.

„Pravijo,“ je pričel predsednik, „da ste Vi Henrik Hvarton, stotnik 60. pešpolka angleškega kralja.“

„To sem.“

„Vaša odkritost mi ugaja, gospod. Dela čast Vam in suknji, ki jo nosite, in bo gotovo ugodno vplivala na Vaše sodnike.“

„Opozoriti moramo obtoženca,“ je opomnil drugi sodnik, „da ni zavezan povedati več nego smatra za potrebno. Pač je tu vojno sodišče, a njegova načela odgovarjajo povsem onim vsake svobodne vlade.“

Predsednik je pokimal pritrjevalno, pogledal v papirje pred seboj in zopet povzel besedo:

„Obtožnica pravi, da ste se Vi, sovražnikov častnik, dne 29. oktobra splazili preoblečeni mimo predstraž ameriške armade in s tem postali sumljivi vohunstva.“

Kakor je bil tudi predsednikov glas prijazen, vendar je bilo spoznati vajeno avtoriteto.

Obtožba je bila tako jasna, tako preprosta, dokazi tako očitni in kazni tako dobroznana, da se je zdelo rešitev nemogoča.

„Ali bi nam hoteli pojasniti,“ je vprašal predsednik, „kaki narabi so Vas gnali, da ste preoblečeni stopili na tla, okupirana od naše armade?“

„Jaz sem sin tega starega moža tukaj,“ je odgovoril Henrik, „in da bi njega videl, sem kljuboval nevarnosti. Sicer pa zasedajo Vaše čete le redkokdaj Zapadni Čester, in ker so to nevtralna tla, ima pač vsaka stranka pravico jih prestopiti.“

„Njegova lastnost kakor nevtralnih tal ni potrjena od zakona. To ime je nastalo vsled kakovosti dežele ali kamorkoli gre armada, tja vzame seboj vse svoje pravice. In prva teh pravic je: da se varuje.“

„Jaz se ne znam bojevati z besedami, gospod,“ je odvrnil mladi stotnik. „Ali to vem, da moram svojega očeta ljubiti, in tvegal bi še večje nevarnosti, da mu podam dokazov svoje ljubezni in svojega spoštovanja.“

„To je jako hvalevreden značaj!“ je vzkljnil visolasi polkovnik. „Gospod, zdi se, da se stvar jasni. Izpočetka, priznati moram, je izgledala jako mračno. Ali kdo bi ga mogel grajati, ker je hotel videti svojega očeta?“

„In imate-li dokaze, da je bil samo to Vaš namen?“

„Da! tukaj,“ je rekel Henrik z žarkom upanja. „Tukaj so dokazi — moj oče, moja sestra, major Dunwood, vsi vedo za to!“

Dalje prihodnjije.

Dopis.

Lorain, O.

Cenj. uredništvo Glas Svobode.

Prišlo Vam pošiljam naročnino za Glas Svobode. Vknjižite me prosim kakor novega naročnika za pol leta, ker ne vem, kaj prinese bodočnost. Na drugi strani sem trdno prepričan, da bom čital Glas Svobode kmalu dvakrat na teden.

Ne vstrašim se, plačevati potem nekoliko višje naročnine, ker je vsak dežavec opravičen svojega plačila. Z bratskim pozdravom Math Ostanek.

Vrednost življenja.

Nekateri ljudje cenijo visoko svoje življenje, medtem ko se drugi za svoje malo brigajo. Nekaterniki pazijo dobro sami nase, živijo zmerno in se varujejo nesreče kolikor jim je največ mogoče. Drugi živijo razkošno življenje, ne meneče se za nevarnosti ter naravne postavne in si dobrovoljno krajšajo življenje. Naša dolžnost napram samemu sebi, naši družini in napram svojem narodni je, držati naše telo v dobrem zdravju ter moči in da podaljšamo svoje življenje z zmernim življenjem.

Prva naša dolžnost je, da obvarujemo prebavne organe slabosti, da ne omagajo. Imeti moramo dober tek ter redno in pravilno prehajanje zavžite hrane. Kakor hitro opazimo, da nimamo slasti, kot bi jo morali imeti, rabiti nam je takoj Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino, to naravno zdravilo, narejeno iz izbranih zelišč in starega vina. Zelišča ozdravijo, vino pa ojači. Rabite ga posebej v boleznih ne rednega prebavljenja. Na prodaj v lekarnah, dobrih gostilnah in pri izdelovalcu Jos. Triner, 1333 — 1339 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Francoska država lastuje monopol za vžgalice. Zadnje leto je država profitirala \$5.700.000 katera svota je šla v državno blagajno. V Ameriki smo pa tako prokleto „kunštni“, da pustimo Gouldom pobrati vsako leto \$12.000.000 profita od monopola na vžgalice. Menda je že tako prav, ko imamo milijonarje, ki poabašejo denar mesto da bi šel v državno-ljudsko blagajno! Ali nismo ravno tu v Ameriki najmojnejši gazabuzarji kar jih je še kedaj vladalo!

Listnica uredništva.

Star naročnik v Oregon City, Ore. Prestaro za priobčitev. In poleg tega še brez navedbe imena. V koš.

ZLOČIN V ULICI ASCOLI.

Resničen dogodek.

Mica Kepa.

Ulica Ascoli ni nič kaj na dobrem glasu: ozka je in temna. Kar se tiče snage in nočnega miru, skrbé slavní magistrat in prebivalci sami, da se ne krati starega privilegija te ulice. Kričanje otrok, prepripi, tepež in razni drugi škandali in škandalčki so tu na dnevnem redu.

Gospa Strahova je sicer dobro poznala razmere v ulici Ascoli, a se je kljub temu preselila po smrti svojega moža tjakaj, saj so bila stanovanja tu mnogo cenejša nego drugod. Izbirčna pač ni smela biti, kajti skromna pokojnina je je stavila tozadevno zelo ozke meje. Da bi lažje izhajala, je dala eno sobo v najem. Dobila je dobrega najemnika v osebi gospoda Terana. Gospod Teran je bil po poklicu železniški uradnik, vesel in zabaven fant, ki ga je vse ljubilo. Ni se brigal za ugled ulice, „da je le snažno, in da me ne bo nihče motil“, je dejal, ko je ogledoval sobo. In pri gospe Strahovi je bilo zelo snažno.

Gospod Teran je bil le malo doma. Kadar pa je bil doma, je hodil po sobi, žvižgal in pel in kadar se je domislil kakega veseliga dogodka, se je glasno zasmeljal.

Nekega večera je prišel nenavadno zgodaj domu. Gospa Strahova je bila še pokoncu: slišala je, kako je prižgal svetilko, kako se je spustil v naslonjač — in potem je zadisalo po cigaretah...

„Ubogi zastori, kako bodo potemneli!“, je vzdihnila.

Gospod Teran je bil ta dan posebej dobre volje: pel je in bobnal s prsti po mizi. Naenkrat pa je zaključil:

„O, kaj pa ti delaš pod posteljo, lopov?! Od kod si pa prišel, prijatelj? Pri meni ne boš prenočil, le nikar ne misli tega. Ne maram take družbe. Le ven se skobacaj, tu sem na sredo sobe, da ti stopim za vrat. Toda — ne! Ne bom si mazal čevljev s tvojim drobom!“

Oni pod posteljo je molčal. Gospa Strahova je skoraj omedlela groze.

„Čakaj, na cesto te vržem, capin salamenski! Tako!... Bum!“

Na ulici je nastal krik. Gospa Strahova se je prijetla za glavo. „Moj Bog, ti meni pomagaj! O, kaj me je zaneslo v to nesrečno ulico!“

Krik na ulici je postajal vedno glasnejši. Tresoč se po vsem telesu, je ležla gospa k oknu.

Ulica je bila skoraj prazna in le slabo razsvetljena. Pred nasprotno hišo je stal vojak, pred njim pa kuštravo dekle, ki se je otepavalo z obema rokama po glavi in kričalo: „Lipče, pomagaj! Ježeš, ježeš! Lipče, Lipče!“

Ljudje so odpirali okna in gledali na ulico. Vojak je prijel dekleta za glavo in mu gledal po laseh.

„Tu je! Ga že imam“, je vzkljnil vesel in držal pekaj v roki. „Fej te bodi! Ščurek,“ je zavpijo dekle in udarilo vojaka po roki, da je odletel ubogi ščurek na sredo ulice.

Glasen smeh se je začel raz oklen.

Vse razmršeno se je poslovilo dekle od vojaka in je izginilo v veži...

SLOVENCİ POSEKAJTE

"Little Bohemio"

kjer se toči izborna importirano pilsensko, Anheuser Bush in Olympia pivo. Vse vedno na čepu!

Izvrstna kuhinja. Fina vina in smokke.

Za obilen poset se priporoča.

CYRIL FIALA, Prop.

Loomis Str. v neposredni bližini Blue Island Av. in zap. 18. ul.

The Konrad Schreier Co.

Sheboygan Wis.

Varitelji najboljšega piva v sodih in steklenicah.

Edelbrau in Pilsen. pivo iz naše pivovarne je najboljšje.

SLOVENSKO NARODNO SAMOSTOJNO PODPORNOST DRUŠTVO

V RAVENSDALE, WASHINGTON

VSTANOVLJENO

25. aprila 1908 in inkorporirano dne 24. decembra 1908.

GLAVNI CDBOR:

Predsednik: JOSIP KOŽUH, Taylor, Wash.

Tajnik: CIRIL ERMEC, Ravensdale, Wash.

Blagajnik: MIKE DERNOVŠEK, Ravensdale, Wash.

Zapisnikar: ANDREJ GORJUP, Ravensdale, Wash.

POROTNI ODBOR:

RUDOLF PEČNIK

JOHN MAHKOVEC

FRANK PUSTOSLEMSEK.

Društvena seja vsako zadnjo nedeljo v mesecu, ob 9. uri dopoldne v Georgtown pri Frank Marcus v prvem nadstropju.

IZ GLAVNEGA URADA SLOV. NARODNEGA SAMOSTOJNEGA PODPORNOSTA DRUŠTVA V RAVENSDALE, WASH.

Sprejeto novo društvo.

Društvo Svoboda šte. 2 v Cle Elum, Wash. je sprejeto z dnem 26. junija 1910 v S. N. S. P. D. in sicer s sedežimi člani: Odbor: predsednik Pavel Kolar, cert. št. 94; podpredsednik Jos. Pregel, 95; tajnik Jos. Burger, 93; blagajnik Alojz Oman, 96; Bolniški odbor: preds. Ivan Mataja, 97; Joe Kokel 98; Ignac Germel, 99; Nadzorniki: preds. Ivan Verdinec, 100; Jakob Petkovšek, 101 in Anton Ludič, 1026 Filip Klemenšek, 103; Ferdinand Kaden, 104; Josef Golik, 105; John Froschl, 106; Ciril Prodink, 107; Frank Urh, 108; Ivan Zupan, 109; Alojz Stariha 110; Rudolf Klemenšek, 111; Jos. Kramžer, 112; Frank Jezernik, 113; Frank Sperker 114; Peter Selišnik, 115; Frank Oblak, 116; John Frangesch, 117. Društvo šteje 25 udov.

Čemu pustiš od nevednih zobozdravnikov izdirati svoje, mogoče še popolnoma zdrave zobe? Pusti si jih zaliti s zlatom ali erobrom, kar ti za vselej dobro in po najnižji ceni napravi

Dr. B. K. Šimonek
Zobozdravnik.

544 BLUE ISLAND AVE.
CHICAGO, ILL.
Telefon Morgan 433.

Najstarejša slovanska tvrtka

EMIL BACHMAN

1719 So. Centre Ave., Chicago, Ill.

Se priporoča vsim Slovanskim društvam za izdelovanje društvenih znakov, gumbov, zastav in vsakih potrebščin. Izdelek je najfinejši in najokusnejši, pri tem pa zelo zmerne cene.

Neštevilno zahval in pripoznanj jamči za pristnost in okusni izdelek naročenih potrebščin.

Pišite v svojem jeziku za vzorce in cenik.

OTTO HORACEK

Diamanti, ure, stenske ure in zlatnina

1843 Blue Island Avenue, Chicago, Ill.

Dajemo posebno pozornost pri popraviljanju ur in druge zlatnine.

Izdelujoči zlatninar.

OČI pregledamo zastoj.

Najboljša gostilna

na Blue Island Ave. v Chicagu je J. F. Bolek-ova, kjer se toči izborna Schutz pivo in fina vina. Domača in cenena kuhinja.

Kosilo s kozarcem piva, vina ali kake druge pijače 20c. Večerja s pijačo samo 15c.

Slovenci, pridite in se prepričajte, da je ta gostilna izborna

JOE F. BOLEK
1870 Blue Island Avenue
vokal 19. ul.

Gostilna "Slovenski Dom"

na

2236 So. Wood ceste

to je med Blue Island ulico in 22.

Mladič & Krampats.

Glas Svobode stane \$2.00 na leto.

The Gutsch Brewing Co.

Pivovari vložanega piva in znanega

KOTBUSSE WEISS PIVA

Sheboygan, Wisc.

Telefon 90.

Phone: Canal 80.

HOERBER'S CREAM OF MALT

Martin Nemanich,

GOSTILNA

Vokal 22. in Lincoln Street

Prost gorak in mrzel prigrizek vaša dan.

Slovenska Svobod misel Podp. Zveza

USTANOV.
1908
INKORPORINA
1909

Chicago,
Illinois.

GLAVNI ODBOR:

ANTON MLADIČ, predsednik; 2348 Blue Island Ave., Chicago.
MATH GAISHEK, podpredsednik, Box 227 Nokomis, Ill.
JOSIP IVANŠEK, tajnik; 1517 S. 43rd Ave., Chicago, Ill.
M. V. KONDA, zapisnikar; 1518 W. 20th St., Chicago, Ill.
IVAN KALAN, blagajnik; 341 — 6th St., Milwaukee, Wis.

NADZORNIKI:

JOSIP BENKO, (predsednik); 11222 Fulton Ave., Pullman, Ill.
JOS. WERŠČAJ Box 271, Grand Works, Ill.
LOUIS SKUBIC, 2727 So. 42nd Ct., Chicago, Ill.

POROTNIKI:

JAKOB ZAJC, (predsednik); Box 44, Winterquarters, Utah.
ANTON DULLER, 2012 W. 25th St., Chicago, Ill.
JOS. MATKO, Box 481, Claridge, Pa.

POMOŽNI ODBOR:

IVAN MLADIČ, 2236 Wood St., Chicago, Ill.
IVAN GESHELL, 2470 Blue Island Ave., Chicago, Ill.
WILLIAM RUS, 11316 Fulton Ave., Pullman, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. B. J. DVORSKY, 1800 Fisk St., Chicago, Ill.

Vsa pisma in vprašanja za pojasnila naj se izvolijo pošiljati na tajnika Jos. Ivanšek, 1517 S. 43rd Ave. Chicago, Ill. Denarne pošiljatve pa na Ivan Kalan, 341 — 6th St. Milwaukee, Wis.

Uradno glasilo je Glas Svobode. Seja vsako zadnjo sredo v mesecu

SEDANJI PORT ARTHUR.

Port Arthur, znana bivša ruska trdnjava, in prizorišče enega najkrvavejših bojev, kar se jih je kdaj bilo, je pred kratkim praznoval svoj preporod: Luka bivše ruske trdnjave, ki je veljala za nevzemljivo, se je predala miroljubnejšim namenom, — odprta je za trgovino. Japonci, katerih lastnina je ta južni del Mandžurije, so za gospodarstvo zelo zavzeti. Iskoriščati hočejo premostove rove v Fushunu pri Mukdenu, in hočejo pridobiti na dan od 5000 do 6000 ton premoga. Toda za razvoj, oziroma nalaganje te množice ne zadostuje luka v Dalny ali Diaren, viharne dneve je nalaganje ali izkladanje skoraj nemogoče. Tako so sedaj namenili Port Arthur za novo luko. Narava je napravila tam upravi idealen zaliv. Strme skale obkrožajo vodo in mornarji, ki plovejo mimo, komaj vidijo ozki vhod. Notri pa počiva veliko, mirno morje, katerega nikdar ne razburjajo vetrovi, in na katerem se je nekdanji zibalo ponošno rusko bojno brodoge.

Ker je oddan Port Arthur miroljubnim namenom, ga bode gotovo posečalo več turistov. Dosedaj je bilo tam vse mrtvo. Belci, razun misijonarjev, sploh ne bivajo več v mestu, in razun male garnizije mogoče kakega regimenta vojakov in slabega možta na fortih, so tudi Japonci redko nasejani. Kitajski lopovi bivajo v svojem posebnem mestu, v svojih karakterističnih barakah in svojem še bolj tipičnem smradu. In vendar je Port Arthur ena gospodarsko najlepših točk, ki jih izkazuje daljni Iztok.

Mesto samo je mrtvo in izumrlo. V velikanskih kamenitih palačah, ki pričajo o ruski zgradljivosti, so se naselili Japonci. A kakih 30 stavb je še nedodelanih, tako, da zadobi človek utis, kakor bi delaveci praznovali. Za cerkev je napravljen temelj, nema priča, kako mogočno katedralo so si hoteli postaviti Rusi. Na ulicah je videti le malo ljudi, in le redko-kdaj kak eleganten voz, ki spominja na ruske čase.

Če potujemo k slovitemu 203 meterskemu griču, se odpre prekrasen razgled na rodovitno mandžursko pokrajino. Spodaj leži mesto, katero se od tu lahko prevladuje, mirni in tihi zaliv, na katerega dnu je toliko ruskih bojnih ladij; mogočno in grozeče obkrožajo akazakajanske gore to sliko, in kjer je kaka vrzel, vidimo peneče morje, ki zaganja valove proti pečinam, kjer se razbijejo. Tudi gori na spominskem griču je razgled nepopisno lep. Japonci so tu pokopali 20.000 padlih bojevnikov, ter postavili čeden, priprost spomenik. Zgrajena je tudi široka terasa. Skala pada strmo k mestu, zalivu in morju. To je edin prostor ob morju, kamor se sme iti, ker na drugih, proti morju obrnjenih pečinah, so pustili Japonci ruske forte in jih dobro zastražili.

Ceste so v dobrem stanu. Po ši-

rokah, dobro oskrbovanih cestah se lahko pride k vsem utrdbam. Še je videti kupe kamenja in cementa, stare okope in v šodru tupatam kak razstreljen top. Tam se lahko vse pregleda in častniki radi pojasnijo to ali ono. Kakih sledov o bitki skoraj ni več. Le tu in tam vidimo kako razstreljeno skalo ali male luknje na tleh, kamor so priletele granate in so pustili sledove težki oblegalni topovi. Vendar, to ni veliko in skoraj si ne moremo več predstavljati grozne bitke, v kateri je izgubilo do 40.000 ljudi življenje. V malem vojnem muzeju, katerega se postavili Japonci v Port Arthurju pa že zadobimo drug utis, dasi-ravno so razstavili Japonci tudi predmete, ki so nam bolj znani: pisalne stroje ruskega štaba, elegantne čevljičke in svilene nogavice ruskih častniških gospa, itd. Zraven so velikanski topovi iz vseh delov sveta...

Pred muzejem so stajališča, kjer prodajajo razglednice, spominske škatlice iz lese potopljenih ruskih bojnih ladij, lončene posodice iz ilovice 203 meterskega griča in mnogo drugega. In sedaj, ko so potopljene ladije Rusov in Japoncev dvignjene, bodo kmalu prišli mornarji vseh dežel, trgovina bo cvetela, zanemarjeni pomoli bodo popravljeni. Še nekaj let, in iz pomorske trdnjave Port Arthur bode evtoče in lepo se razvijajoče trgovsko mesto na daljnem Iztoku...

KAKO IZSESAVAJO DUHOVNIKI KMEČKO LJUDSTVO?

(Senzacijelna sodna obravnava proti kaplanu Fr. Lovrenku pri Vel. Nedelji.)

V Ormožu, 15. julija.

Pri c. kr. okrajni sodnji v Ormožu se je vršila civilna pravda zoper kaplana Franca Lovrenka pri Veliki Nedelji. Ta sodna pravda je bila prav zanimiva. Kajti pokazalo se je, na kak način si skušajo kaplani pridobivati denar od pobožnih žensk. Tožiteljica ima majhno posestvo, torej si ni mogla denarja prigrisniti. Skrbeti ima za se in vrh tega za brata, kateri ni sposoben za delo. Mali prihranek in neki skupiček je tožiteljica naložila v ptuj. hranilnico ter je zanesla hran. knjižico kaplanu Lovrenku v shrambo. Dovolila mu je, kakor je pri razpravi sama izpovedala, da sme g. kaplan, dokler je pri Marjeti in ima hranilno knjižico v hrambi, vzeti vse narastle obresti in jih porabiti za maše. Tožiteljica je to dovolila, akoravno je že prej izročila g. kaplanu, vključ svojih siromaščin, celih K 300.— za svete maše. G. kaplan pa s tem lepim dobičkom vendar ni bil zadovoljen, ampak je vzdignil pri hranilnici v Ptuj malo dni potem, ko je hranilno knjižico prevzel v shrambo, ves naložen kapital. To dejanje je tožiteljici zamolčal. Tudi takrat tega ni izdal, ko je tožiteljica snet prinesla par stotakov, da bi jih naložila na prevzeto

knjižico. G. kaplan je molčal, prevzel denar ter ga je porabil mirno za se, kakor prvega, katerega je vzel iz hranilnice, brez dovoljenja in brez vedenja tožiteljice. Pri sodni razpravi je tožiteljica pojasnila vprašanje, zakaj je ona, ker se vendar mora šteti med revne ljudi, izročila celih 300 K kaplanu Lovrenku za svete maše, s tem, da je izpovedala, da je to vsoto morala izročiti kaplanu, ker ji je to on pri svoji pokoro naložil. Ko je bil kaplan Lovrenko od Sv. Marjete prestavljen, je šla tožiteljica k njemu in je zahtevala v shrambo izročeno hranilno knjižico nazaj. G. kaplan ni trdil, da je knjižica njegova; tudi ni povedal, da je že davno denar iz hranilnice vzel, da je ves denar za se porabil; to vse je zamolčal nasproti tožiteljici ter ji je naročil, da naj pride drugi dan k njegovi maši in po knjižico. Ko je tožiteljica na določeni dan prišla k Sv. Marjeti, je tam zvedela, da je kaplan že dan poprej odpotoval. Tožiteljica je potem začela pismeno tirjati denar od g. kaplana nazaj in mu je pisala vsako leto več pism. Na ta pisma g. kaplan niti ni odgovoril. Ker je tožiteljica med tem od neke dekle, ki je služila v župnišču pri Sv. Marjeti, izvedela, da je g. kaplan Lovrenko ves njen denar za se porabil, jo je začelo skrbeti; bala se je, da pride ob ves denar; začela je pisati g. kaplanu ostrejša pisma in groziti s tožbo. G. kaplan je sicer odgovoril, toda v nobenem pismu ni priznal, da je denar vzdignil in za se porabil, v nobenem pismu ni izjavil, ali bode denar vrnil ali ne. Pač pa je v enem pismu, katero se je pri razpravi prečitalo, pisal vse mogoče reči o krivičnikih in nevernikih in je imenoval tistega največjega nevernika, ki je svetoval tožiteljici, naj izroči celo zadevo kakemu odvetniku. Tožiteljica je pri razpravi to tako pojasnila, da je vprašala za svet med drugimi tudi svojega sorodnika duhovnika in da ji je ta svetoval, naj celo zadevo izroči odvetniku. V tem slučaju je tedaj bil največji nevernik po sodbi g. kaplana Lovrenka njegov duhovni sobrat, kaplan na Koroškem. Pri razpravi je nastopila kot priča tudi oseba, ki je bila za časa Lovrenkovega kaplanovanja pri Sv. Marjeti v župnišču dekla. Tudi ta je izpovedala, da je kaplan Lovrenku posodila za vinograd prisluznih K 100, da pa pozneje posodila ni dobila nazaj, ker je g. kaplan kratkoma utajil, da bi bil dobil od te župnikove dekle denar. Ta dekla je tako zgubila svojih 100 K! Pri civilni razpravi je g. kaplan Lovrenko trdil, da je prejel od tožiteljice F. hranilno knjižico za 600 K in pozneje v gotovini še 400 K samo za svete maše, kakor je že prej vzel od nje 300 K za sv. maše. Tako je hotel g. kaplan pograbit in pobasati od revne in pobožne ženske celih 1300 K. Ostalo mu je to, kar je dobil s pomočjo spovednice, namreč 300 K za sv. maše in obresti od drugega kapitala pa 1000 K tako, da se mu je spoved res izvrstno poplačala. Vendar pa sodnija zneska po 1000 K ni njemu priznala za spoved, ampak je g. kaplana obsodila, da mora ta denar izročiti tožiteljici F. — Ta slučaj pojasnijo tudi dejstva, zakaj se danes kaplani in župniki toliko brigajo za posojilnice, zakaj hočejo biti povsod v načelnstvu in nadzorstvu, zakaj te nove posojilnice ustanavljajo večinoma v župnišču ali v njihovi bližini. Tako najlaglje izvedo, katera ženska ima denar; ta denar se potem da dobiti s tem, da se ji naloži pri spovedi pokora v denarju; da se jo stiska in pritiska pri raznih prilikah, da se denar pobira od župljanov za razne "cerkvene potrebe"; da se more tistim, katerim je med življenjem še kaj ostalo denarja, tega odvzeti na smrtni postelji ter spraviti v žep vedno denarja lačnim kaplanom in župnikom. To je pristna sika kmečkoga izsesavanja, kakor ga prakticirajo sedaj "kmečki prijatelji" in voditelji po župniščih.

PROŠNJA.

Gotovo je še slehernemu rojaku v živem spominu grozna razstrelba, ki se je pripetila dne 31. januarja 1910 v Primeru, Colo., kjer je moralo zapustiti svoje nedolžno življenje pod razvalinami skalovja toliko Slovencev, od katerih je bilo mnogo onih, ki niso bili pri nobenem podpornem društvu. Da jih ohranimo v trajnem spominu, je sklenilo društvo "Planinski raj" št. 8 S. D. P. Zveze postaviti na njih grobe skupni spomenik in sicer ob času obletnice dne 31. januarja 1911.

Spomenik je proračunjen na okroglih tisoč dolarjev. Ker nam pa silno primanjkuje denarja, se obračamo do vseh slovenskih družtev in posameznih rojakov s ponudbo prošnje, da nam nekoliko pripomorejo izvršiti gotovo plemeniti namen z raznimi prispevki; vsak najmanjši dar bode sprejet z največjo hvalečnostjo in objavljen bode v zahvalo v tem listu. Denarne svote naj se pošiljajo na oskrbniški odbor:

Michael Krivec, John Udovič, Frank Slanovic, vsi

P. O. Box 324, Primeru, Colo. (5-12-19)

VABILO

na plesno veselico, katero priredi društvo št. 55 S. S. P. Z. v Broughton, Pa. Vabljeni so vsa sosednja društva, kakor tudi vsi rojaki in rojakinje, da se je udeleže. Vršil se 13. avgusta zvečer v sv. Barbare dvorani.

Članom našega društva naznarij, da plačajo oni, ki se ne udeležijo veselice, in so oddaljeni nad 3 milje, 50 c. bližje bivajoči pa \$1.00 v društveno blagajno.

Rojake še enkrat nujno vabim in jih opominjam, naj se veselice zanesljivo udeležijo. Zabave bode dovolj, za izbornu postrežbo skrbi odbor.

Vstopnina \$1.00, pijača prosta. Žere in dekleta proste vsega. Z bratskim pozdravom

Blaž Godec, I. tajnik.

Vsak slovenski delavec mora čitati svoje glasilo t. j. "Glas Svobode!"

Ustanavljajo razne organizaci-

je katoške mladine. Menih samostana bosih Avguštincev v Ljubljani, p. Ambrož, je prišel kot pomožni kaplan v kadovsko župnijo. Kakor je linaški samostan središče klerikalne agitacije po celem češkem jugu, tako se je tudi novopečeni kaplan na svojem novem mestu posvetil politiki. Takoj je ustanovil "Zvezo katoške mladine" v Kadovi in Bezdekovem. Za predsednico bezdekove zveze je napravil mlado in lepo deklico, ki mu je takoj "padla v oči". Zveza je začela s svojim "prosvetnim" delom. Veselica se je vrstila za veselico in člani so pod vodstvom p. Ambroža bili, jedli ter se "zabavali". P. Ambrož se je izmed vseh članov najbolj priljubilo kakih pet članic in tem je nekoliko preveč izkazoval svoje nagnenje. Toda — razmerje se ni moglo dolgo tajiti. Naenkrat se je zgodilo sledeče: Predsednica zveze je iz Bezdekove izginila. Ni je bilo doma dva tri, štiri dni, njen oče je vedel, kje jo ima iskati. Šel je nad kaplana. Ta se je pa bal, da ga ne bo sodišče začelo preganjati, ker je deklico odvedel, ter je izdal njen naslov. Bila je v Plznu — morda v "penzionatu". Toda predno jo je oče privedel domov, preklinjal jo vsa klerikalna društva in pošiljal jo vse kaplane k vragu, je res prišel vrag po kaplana. Kaplan ni čakal povratka svoje najdražje, temveč je vzel, kar je mogel, ter hitel na kolodvor v Horazdovice in danes se morda že spreha po Ameriki, kjer ustanavlja novo zvezo ali harem, kar smatra za eno in isto. Vesel je bil, da je ušel svojim petim ženicam ravno v kritičnem momentu, toda v Bezdekovem in Kadovi so ostali po njem spomini. Gostilničar zahteva od članov klerikalne zveze, naj mu plačajo pivo, katero so pri družbenih zabavah izpili. Marsikateri član ima samo na pivi čez 100 kron dolga. Mladina se je odvadila rednemu življenju. Več ubogih deklic, kaplanovih ljubic, pa s solzami v očeh pričakuje bodočih dni. To je slika in sicer prava slika, kakšno je "prosvetno" delo raznih klerikalnih mladinskih družb.

ZE VEČ KOT IO LETNO UREDOVANJE

kot glavni zdravnik in ravnatelj
NA SLOVENSKEM ZDRAVIŠČU
V NEW YORKU

Vam je dosti dokaz, da je naš slavn svetovani

DR. J. E. THOMPSON

NAJBOLŠI ZDRAVNIK, in ima popolno izkušnost v zdravljenju vseh bolezni. — Ze dosti velika nevarnost za vsakega je, ako ga napadne bolezen, a še večji siromak je oni, kateri zaupa svojo bolezen v zdravljenje nezkušenemu zdravniku.

NI JE SPOLNE MOŽKE ALI ŽENSKO BOLEZNI

kateri Dr. J. E. Thompson bi se ne upal v najkrajšem času popolnoma ozdraviti, on Vam jamči za hitro in popolno uspešno zdravljenje sledečih bolezni:

Posledice onanije, triper, čankir sifilis, impotenco, polucijo ali gubitek moškega životnega soka; revmatizem. Vse kronične bolezni žolčeca, srca, glave, grla, nos, ledic, pljuč, prsne, mehurja; kilo ali bruh; Vse spolne bolezni na notranji ženskih ustrojih; neredno mesečno čiščenje; belitok, padanje maternice, neplodivost; Vse kožne bolezni; srbečino, lišaje, uši na spolnih delih. I. t. d.

ZDRAVLJENJE VSEH BOLEZNIJ OSTANE STROGO TAJNO
ZATORAJ ROJAKI ako ste bolni ter želite v kratkem popolnoma ozdraviti, natanko in brez prikrivanja ali sramovanja opišite svojo bolezen v materinem slovenskem jeziku ter v pismu natanko naznačite, kako je bolezen nastopila, koliko časa traja, in vse druge podrobnosti ter pisma naslavlajte edino le na sledeči naslov:

SLOVENSKO ZDRAVIŠČE

DR. J. E. THOMPSON

342 W. 27th ST., NEW YORK, N. Y.

Pijte najboljše pivo

Edelweiss

Pater Schoenhoffen Brewing Co.

PHONE: CANAL 9

CHICAGO ILL.

Neuropin Želodečni Grenčec

je znašel J. B. Schener, v nemškem Jasniku na Moravskem, Avstrija v začetku zadnjega stoletja in ga postavil na ameriški trg v letu 1900. Vsakdo priznava, da isti je najboljši želodečni grenčec v eksistenci! Ta grenčec je napravljen iz izbranih zelišč in korenin, vsebuječih medicinske snovi in je gotovo, zanesljivo zdravilo proti kislini v želodcu, zaprtju, želodečnem krču in grizavi. Priporočamo ga za preganjanje plinov iz drohja. Samo en poskus pokaže dobre lastnosti tega grenčeca.

J. B. SCHEUER CO.,

IZDELOVALEC

158 W. Kinzie St., Chicago, Illinois

GARANTIRAMO DA JE

SLOVANSKA KORONA

zdravilno grenka vinska TONIKA napravljena izključno le iz starega, čistega kalifornijskega vina.

Ista vsebuje najbolj pomagljive snovi za človeški sistem, deluje na črevesa in jetra. Vam da trdno spanje in Vam ponovi Vaš potrt sistem lepše kot katerikoli drugo zdravilo.

Naročila na debelo za te, kakor tudi za žganje, likerje in vina se lahko pošiljajo na

Mohor MLADIČ
GENERAL AGENT

158 W. Kinzie St.

Chicago, Ill.

M. A. WEISSKOPF, M. D.

ZDRAVNIK IN RANOCELNIK

1914 Ashland Ave., Chicago, Ill. TEL. CANAL 476

Urađuje na svojim domu:
od 8.—10. ure predpoludne
od 1.—3. ure popoldne in
od 6.—8:30 ure večer.

V lekarni P. Platt,
814 Ashland Ave.:
od 4.—5. popoldne.
Ob nedeljah samo od 8.—10.

ure dopoldne doma in to le izjemoma v prav nujnih slučajih.
DR. WEISSKOPF je Čeh, in odličan zdravnik, obiskujte torej Slovana v svojo korist.

NAJEMNIK & VANA,

IZDELOVALCA

sodovice mineralne vode in drugih neopojnih pijač.

82—84 Fisk St. Tel. Canal 1405

GOSTILNA

kjer je največ zabave in največ vitkita za par centov s biljardno mizo na razpolago. Vse to se dobi v gostilni

John Košiček

1807 S. Centre Ave. Chicago, Ill. Telefon Canal 1439.

"Glas Svobode"

(THE VOICE OF LIBERTY)
WEEKLY

Published by The Glas Svobode Co.,
1518 W. 20th St. Chicago, Illinois.

Subscription \$2.00 per year.
Advertisements on agreement

Prvi svobodnomislalni list za slovenski
narod v Ameriki.

"GLAS SVOBODE" IZHAJA VSAKI PETER
in velja

ZA AMERIKO:
za celo leto.....\$2.00
za pol leta.....\$1.00
ZA EVROPO:
za celo leto.....\$2.50
za pol leta.....\$1.25

NASLOV ZA DOPISE IN POŠILJATVE JE
GLAS SVOBODE CO.
1518 WEST 20TH ST., CHICAGO, ILL.

Pri spremembi bivališča prosimo naročnike
da nam natančno naznanijo poleg Novega tudi
stari naslov.

NEKOLIKO RAZMISLJE- VANJA.

O štrajku.

SLOVENSKIM DELAVCEM V PREVIDAREK.

Delavska vprašanja razmotri-
vajo dandanašnji v mnogih slu-
čajih ljudje, ki niso v to poklica-
ni. Porabijo veliko papirja, črni-
la in sladkih besedil, a pri vsem
tem jih vodijo najsebičnejši na-
meni, hočejo se na lahek način o-
koristiti na škodo najrevnejših
delavcev. Že Prešern je rekel v
svojem času, "da vsak sušnar že
pisari." In pri tem se še ponosno
bijejo na prsa, da se žrtvujejo za
narod. Prav bi bilo, če bi rekli,
da hoté ali nehoté delavstvo va-
rajo in mu čestokrat lahko prav
občutno škodujejo. Tako piše n.
r. Slovenski Narod v Pueblo,
Colo. v eni zadnjih števil, da je
štrajk v Illinoisu končan in da so
zmagali premogarji nad premogarskimi
baroni. Kake posledice
bi lahko imeo tako pisarenje pri
važnem štrajku, kakor je ravno
illinoiški, mora biti vsakemu ja-
sno. Saj je občno znano, da pre-
težna večina premogarskih de-
lavcev v Illinoisu še vedno štraj-
ka, in tudi danes ne more nikdo
z približno gotovostjo reči, kdaj
bode dosežen sporazum med de-
lavci in njihovimi izkoriščevalci.
Vzemimo slučaj, da bi imel ome-
njeni list veliko bračev ali na-
ročnikov pri delavcih. Koliko bi
jih bilo premotenih, da bi šli v
illinoiške premogarske okraje in
s tem neizmerno škodovali samim
sebi, svojim štrajkujočim tovari-
šem in vsej stvari. In kdo bi bil
kriv? Oni, ki se pusti nazivati u-
rednika, a je navaden priskrove-
ze! O tem se je menda že tudi
prepričal urednik Glasila, ki raz-
motriva v predzadnji številki na
uredniški strani vprašanje, kaj
vse ne postane človek iz uredni-
ka. Pozabil je le še vprašati, k d o
vse ne postane urednik! — V
Clevelandski Ameriki je priporo-
čal pred nedavno tega urednik
ravnokar navedenega lista, naj
pristopijo slovenski uredniki h
krojaški uniji. Najsi se je že nor-
čeval iz urednikov ali krojačev,
toliko je gotovo, da je obsodil sa-
mega sebe. Prav po krojaško je
res urejevana C. A., ki je tako
nesramna, da priporoča "roja-
kom delavcem" unijsko tis-
karno, a nima na svojem listu
niti unijskega znaka! Fej, takemu
čifutskemu zavijan-
ju!

Slovenski delavci! Važen fak-
tor pri delavskih bojih je časo-
pisje. Seveda le dobro, delavsko
časopisje. Štrajk je najmočnejše
orožje delavcev, a nič slabše
ni dobro delavsko časopisje. Mar-
sikaterikrat je še celo močnejše,
kakor štrajk sam. Zraven tega je
odprto pismo tako delavcem, ka-
kor nasprotnikom teh. Iz dobre-
ga časopisa se pouči delavec o
vsem, kar mu treba. Vodi ga pri
delu, štrajku, ga podučuje in
vedno vspodbuja in naganja, da
se organizira.

Neorganiziranemu delavcu ne
pomaga veliko ne štrajk in ne čit-
tanje še tako izbornega lista, če
se ne ravna po njegovih navodi-
lih. Da se more po ravnati samo
po navodilih res dobrih delavskih
listih, menda ni treba posebej o-
menjati.

Po gorajšnjemu uvodu naj pre-
idem na glavno, o čemur je moj
namen pisati: o delu in štrajku,
pravzaprav o štrajku z ozirom
na delo. Kaj je štrajk? Odgovor
je prav lahek: odpor, če treba tu-

di silovit, proti nesramnemu iz-
koriščanju in odiranju zatiranih
delavcev po kapitalistih. Kaj pa
preostaja revnemu delavcu, mo-
goče družinskemu očetu, druge-
ga, kakor štrajk, če mora trdo,
v potu svojega obraza, z okrvav-
ljenimi rokami, delati za plačo, s
katero bi komaj sam sebe preživ-
ljal. In še te centke, katere dobi,
mora znositi v kompanijske što-
re, tako, da dela pravzaprav po-
polnoma zastoni. Ali je potem
čudno, ko gleda gladovati svojo
družino, in razkošuo živeti svoje
izkoriščevalce, za katere se trudi
in peha od zore do noči da za-
štrajka in si hoče izboljšati vsaj
nekoliko svoj žalostni položaj?

In štrajk je boj, ljut boj, kate-
rega mora voditi proti kapitali-
stom. Da se postavi policija, in
ves ta aparat na stran izkorišče-
valcev, je pri sedaj vladajočemu
zistemu razumljivo, razumljivo
mora biti pa potem tudi, da ne
more gladen premogar tupatam
štrajkati samo z nedelom

Poglejmo v Westmoreland pre-
mogarski okraj, kjer je štrajk. A-
li je človeško, da streljajo kon-
štablerji delavce, kakor da bi ne
bili ljudje? Ali ne more roditi ta-
ko postopanje odpora, ki more
privesti do nedosegljivih posled-
ic? —

V Illinoisu je že več mesecev
okoli 70.000 premogarskih delav-
cev na štrajku. Od teh se jih je
blizu polovice vrnilo na delo, ko
so sklenili manjši operatorji za
"United Mine Workers" mir.

A ostali lastniki premogovih
rovov — velike družbe in železni-
ške družbe, vodijo boj naprej.
Pred vsem so začeli sedaj splet-
kariti proti dobrim uradnikom
illinoiške premogarske organiza-
cije. Poleg tega so se skrili za hr-
bet predsednika U. M. W. of A.,
J. Lewisa in ga napotili, da je ho-
tel na svojo roko skleniti premir-
je. A premogarji, pravočasno o-
pozorjeni, so preprečili to zvito
napeljano nakano, in odklonili to
zadevno pogodbo. (Da delavci ne
bodo dopustili takega sramotne-
ga mešetarenja, smo takoj vede-
li in tako tudi naznanili v 30. šte-
vilki Gl. Svobode, ko se ni še nič
natančnega vedelo, kako se stvar
izteče.) Mnogo unij zahteva se-
daj, da Lewis odstopi.

Sicer pa ta ne bi bil prvi boj,
kateriga bi morali illinoiški pre-
mogarji izvojevati pod drugimi
okolištnimi na svojo roko.
Ko se je šlo leta 1898 v Pana,
Virden, in drugod za življenje in
smrt, ni nikdo nič vprašal, če je
gotovim ljudem ali nesposobnim
uradnikom pri organizaciji štrajk
vse ali ne.

Priprost spomenik virdenskih
junakov in žrtv štrajka, na maj-
narskem pokopališču v Mount
Olive, dokazuje, da so doprinesli
delavci že mnogo žrtv za "Uni-
ted Mine Workers of America." In
illinoiški premogarji bodo tudi
iz sedanjega štrajka izšli ka-
kor zmagovalci — — —

STRANKARSTVO.

Uradnikom in delegatom prihod-
nje konvencije S. S. P. Z.

Med nami Slovenci evete naj-
bolj strankarstvo, in to moramo
priznati, radi ali neradi.

In da se pojavi strankarstvo
pajraje tam in takrat, kadar se
ustanovijo kaj novega, posebno še,
če družstvo, Zveza ali Jednota, je
umevno, naravno. Nič drugače
tudi ni bilo pri vstanovitvi S. S. P. Z.,
dasiravno v ne preveč veli-
kem obsegu, in to radi razmer pri
S. N. P. J. ki bodo še mnogim v
spominu. Toda, pustimo to. Na-
meril sem se le, nekoliko razmo-
trivati vprašanje o strankarstvu,
in tako se usojam sedaj, ko se bli-
ža konvencija, svetovati delega-
tom, da se varujejo vsakega stran-
karstva. Kakor razvidim iz Zvezi-
nega glasila, "Glasa Svobode",
sta krasno vspeva in lepo napre-
duje. (Koliko članov šteje, mi ni
znano, a da je dosegla v razmero-
ma kratkem času v družinski šte-
vilki 61, in to že poleg toliko ob-
stoječih Jednot in raznih družtev,
dokazuje, da je bila vstanovitev
svobodnomislne Zveze potrebna,
in da je vodstvo in uradi v do-
brih rokah. Pri tem pa seveda ne
smemo pozabiti velikega, vpljiva
nje glasila, to je lista Glas Svobo-
de.

Pri Zvezi ni strankarstva, in to
je prav! Je tudi edina pot, ki pri-
vede naš narod v tujini do boljše
bodočnosti in blagostanja.
Žal, da tukaj ni dovolj Sloven-

cev, da bi mogli vstanoviti po-
porno družstvo in ga priklopiti S.
S. P. Z. In, dasi nisem član Zveze,
vsaj sedaj še ne, si vendar usoj-
jam o njej nekoliko spregovoriti
v javnosti. V svesti si smete biti
dragi rojaki, da Vam želim vse
dobro, in da nisem nameraval ni-
kogar žaliti, ko sem pred mese-
cem poslal poročilo v Vaše glasi-
lo. Upam, da mi ne bode zamerili,
ko stopam zopet med Vas. Ker se
za Zvezo izredno zanimam, je u-
mevno, da se tudi za Vašo slavno
bodočo konvencijo, pri kateri bo-
do delovali uradniki in delegatje
za splošne koristi onih, katere bo-
do zastopali.

Druga konvencija tako lepo
razvijajoče se Zveze bode, kakor
razvidim iz g'asila Glas Svobode,
prve dneve meseca oktobra; če je
bilo že pri prvi konvenciji pretek-
lega leta navzočih 25 mož, ko je
Zveza štela komaj 20 družtev, po-
tem lahko smelo trdim, da jih bo
sedaj, ko šteje 61, vsaj 50 mož.
In, ako se malce ravnamo po pre-
govoru, ki pravi da več glav več
ve, se bode tudi brezdvomno pri
tej konvenciji storilo in ukrenilo
mnogo dobrega za naš narod. To-
da, kakor sem rekel; brez stran-
karstva, brez častihlepnosti —
vsakemu svoje!

Osebnih spori, različna mnenja
in častihlepje so zasebne zadeve
in imajo zle posledice za take
strankarje in to na račun delav-
stva. Vsakdo se naj zaveda svoje
dolžnosti in dolžnosti do naroda,
ki jih je izvolil v to.

Res je delo težko, a zmaga, ako
je slavno, je tudi častna. Mi gle-
damo na Vas, gledali bomo prvi
teden v mesecu oktobru in — ve-
liko nas jel Neg'ede na to, smo li
vsi člani ali ne. Mi simpatizujemo
z Vami in Vam bomo v duhu sle-
dili v vseh razpravah, ter Vam
pomagali.

Verjemite mi, da bi, kakor hitro
bi nastal med Vami spor, z
njim obsodili sami sebe in narod
bi Vas sodil in brezdvomno tudi
obsodil. Ignorantje, ošabneži in
taki, ki iz same zavisti ne privo-
ščijo nobenemu drugemu človeku
nič, gledajo edino na to, kako
bi si pridobili na katerikoli način
kak sedež v odboru. Tako se če-
stokrat dogaja pri vseh drugih
organizacijah.

Namen celokupnosti Zveze je
veliko večjega pomena, kakor pa
posamezniki v njej. Kakor hitro
bi se toraj ti ravsali med sabo, bi
s tem slabili organizacijo, ljud-
stvo bi ne imelo več onega zaupa-
nja niti v odbor; izgledalo bi vse,
kakor bi ne imeli nobenega smi-
sla za delavčeve težnje katerega
zastopajo in bi v takem slučaju
ne bili vredni njega zaupanja.

Tega seveda ne morem trditi, in
sploh nikdo ne, da bi to obstajalo
pri Zvezi. Te vrstice pišem za tre-
zne glave zdravih možgan. Saj
pravi že star izrek, da je po toči
zvoniti prepozno; toraj, če se že
kakršnakoli nasprotja pripetijo,
kar je nazadnje lahko mogoče,
naj se ista ali medsebojno, ali pri
sejah, stvarno, brez hrupa ali
strankarstva, poravnajo.

Tudi kritika, ako upravičena,
je dobra, in ako je taka, je tudi
izobraževalna ter v veliko podpo-
ro in napredek vsakršne organi-
zacije. Vedno mrevrenje enega
in istega predmeta s starimi, ogu-
ljenimi frazami, je nevarno. V ta-
kih slučajih postanejo frakcije in
seveda nevarne za delo, ker ved-
no gleda druga drugi na prste, to-
rej na rovača vseh članov. Take
stranke si potem tudi ne upajo
kaj pametnega svetovati, da bi si
ne nasprotovale, pa bodi predmet
še tako dober ali koristen. Take
stranke, v takih slučajih bi se, za
občo korist svojih članov, morale
same odpovedati uradom.

Pomisleka vredno je tudi, kako
se trudi semintje kaka stranka
doseči kake spremembe in izbolj-
šanja v upravi, poslovanju ali
pravilih. Ako s svojo zahtevo ne
prodre, se čuti razžaljeno in ne-
katerni od njih postanejo tudi
zavistni. Domišljujejo si, da so i-
meli le oni prav; to je mogoče, a
pomisliti je treba, da se za vsako
spremembo ali novo napravo ar-
gumentira, o pravem času in na
pravem mestu. Zdravih naprav se
je poprijeti vedno z vso energijo,
pa ako se istih ne doseže danes,
doseže se jih jutri, pojutranjem,
drugo leto itd. Potrpljenja je tre-
ba imeti, ker nam je znano iz sve-
tozne kronike, da se dobre na-
prave dosežejo vedno z velikimi
žrtvami. Vendar upam, da tega
pri Zvezi ne bo, ker so pri njej
razsodni ljudje in svobodnomislni.

Kar nas je svobodnomislecev,
potrebujemo trdne organizacije
na zdravi podlagi. Mladi smo še,
površno organizirani, bodimo to-
rak pametni, ker nas more sicer
kak veter odnesti z površja. In če
tega ne, nam vseka rano katero
je težko celiti in z velikim tru-
dom ter požrtvovalnostjo. Mislite
si, da sovražnik ne miruje, am-
pak kroži vedno nad nami kot
kragulj ter nas opazuje. Kakor
hitro bi opazil nesložnost, plane
med nas, nas draži drugega proti
drugemu, dokler nazadnje ne za-
sadi strupenih svojih krempljev v
telo, katero ste tako skrbno nego-
vali in odgajali z tolikimi žrtvami.
Za to dokazov dovolj. Ozreti se
nam je ne daleč nazaj. Predstavi-
te si S. N. P. Jednoto. Ali je ona
danes na podlagi na kateri je bi-
la vstanovljena? Niti malo ne!
Strankarstvo jo je privedlo skoro
v tabor nasprotnikov — klerikal-
cev in anarhistov, iz katerega sko-
raj ni več rešitve. Pri polnih kor-
itih se pitajo sedaj štetinarji, ki
niso nikdar nič delali za Jednoto,
ljudje, ki jih pri vstanovitvi še v
Ameriki ni bilo. Zveza med anar-
histi in antikristi je naredila z
njo to, kar je danes. Pazite toraj,
da ne boste tudi pri Zvezi napol-
nili blagajne za danes še nevidne
parazite, ki se jim gotovo že sline
cedijo po njej. Sloge je treba!

In ker imam največje zaupanje
v Zvezo, njene dobro poznate mi
osebe v odboru, glasilo kakor tu-
di delegate bodoče konvencije, a-
pelujem na drage mi rojake po
širni Ameriki, da jo podpirajo.
Podprite jo s člani, novimi dru-
tvi, katerih bi ne smelo manjkati v
nobeni slov. naselbini; kjer
Vas je le 8 vstanovite družstvo in
ga priklopite Slovenski Svobodo-
mislalni Podporni Zvezi. Pristop-
nina je, kakor se mi poroča, zelo
nizka. Po konvenciji gotovo ne
bo več tako, ker ne bo mogoče.
Zveza plačuje največjo podporo
od vseh drugih slovenskih organi-
zacij v Ameriki v primeri z dokla-
dam. Rojaki na noge! Še je čas,
da ojačimo Zvezo do konvencije,
ki se vrši prve dni meseca okto-
bra, samo potruditi se moramo.
Brez dela ni jela, pravi pregovor.
Na delo toraj, dokler je dan. Na
plan rojaki, za našo Zvezo — de-
lavsko organizacijo na svobodo-
mislalni podlagi. ČLOVEK,
Minneapolis, Minn.

PREMOGOVI ROVI POD MORJEM.

Premogarska majna v White-
haven na Angleškem, se razteza
milje daleč pod iriškim morjem.
Sicer pa ni edina, v kateri delajo
angleški premogarski delavci s te-
žo več tisoč ton oceana nad glavo.
V Workington, blizu Whitehaven,
je eden množestvenih drugih
podvodnih premogovih rogov, in
v vseh je velika nevarnost, da
prodere voda tenko odejo, ki lo-
či rov od vode. Najslabitejša od
podmorskih premogovih rogov je
Bottellackmine v Penzance. O-
brežje tvorijo tam pečine, ki pa-
dajo strmo k morju, in skalovje
je pod vodno gladino, kakor kos
lesa od črvov, od mnogih rogov
prelunknjano. Vsak teh rogov gre
do nekaj čevljev do vode. Vedno
silil voda, ki si prej pot skozi tan-
ko kamenito plast, v rov, tako da
so ga morali končno opustiti. A k
temu je silila še druga okolnost.
Kamenita plast je bila tako tan-
ka, da so prestali v rovu se naha-
jajoči premogarji mnogo strahu,
kadar so divjali na vodi viharji.
Z neznanskim grmenjem so udar-
jali valovi ob pečine nad glavami
delavcev. Mnogokrat so se bali
velike katastrofe. Vsled grmenja
in bobnenja, ter straha so se mno-
žili slučajni gluhosti in histerije.
Bottellack majno, iz katere so pri-
dobili bakra v vrednosti milijon
fotov sterlingov, so večkrat pre-
iskovali učenjaki. Eden od teh je
zapazil v nizkem rovu nekaj za-
maš, ter se, nič hudega sluteč,
z njim igral. Premogar, ki ga je vo-
dil, ga zgrabi naenkrat za roko in
reče:

"Tega raje ne delajte!"

"Zakaj pa ne?"

"Ker lahko spustite atlantski
ocean notri!"

Učeni gospod je napravil baje
zelo neumen obraz, ko je začul ta
odgovor.

HRVATOM.

V hrvaški naselbini v Chicagu
je dobili dobro gostilno na do-
brem prostoru. Vprašajte agenta
Atlas Brewing Co. Mr. Frank
Březka. (12-19-10)

Največji čudež današnjega dne.

Telegrafično pošiljanje denarja
v stari kraj za 50 centov.

Vsaiki, kateri plača 50 centov več, kakor je navadno plačal pri po-
šiljanju denarja po pošti, pošlje zdaj lahko vsako svoto denarja tele-
grafično v stari kraj.

Denar je že drugi dan v Evropi nakazan in izplačan a čez 10 do
12 dni dobi pošiljatelj v Ameriki originalni receptis evropske pošte.
Prijemnik denarja v starem kraju ne plača niti vinarja, kadar prej-
me denar. Ni potrebno, da se mi pošlje evropskega adressa prijem-
nika ali kako drugo naznanilo poprej. Nikdo drugi na svetu ne more
tako po ceni pošiljati denar brzojavo in staro domovino.

Puskusite in prepričajte se.

Denar pošljite meni po Money Orderu, čeku, ekspresu ali v regi-
strovane pismu. Pišite po cenik in navodila.
Kdor mi pošlje naslovov, dobi lepo darilo.

IVAN NEMETH,

BANKIR

Biv. cesarski in kraljevski konsult. agent.

457 Washington Street, New York, N. Y.

EDINA VINARNA

ki toči najboljša kalifornijska
in importirana vina.

POZOR! Kedar kupite ga-
lon vina, ali več, tedaj Vam
ga priseljem na dom —
brezplačno!

Naše vino je izvrstno in kdor ga je pil, trdi, da ni še nikdar v
svojem življenju pokusil boljše kapljice.

Vsi dobro došli!

Jos. Bernard 1903 Blue Island Ave.

Telefon Canal 842.

ATLAS BREWING CO.

sluje na dobrem glasu, kajti ona prideluje najboljše pivo
iz českega hmelja in izbranega ječmena.

LAGER MAGNET GRANAT

Razvaža pivo v steklenicah na vse kraje.

Kadar otvoríš gostilno, ne zabi se obniti do nas, kajti
mi te bomo zadovoljili.

V času dela in jela, spomni se na ne-delo in ne-jelo.

Zemlja za kmetije, in kmetije

MISSOURI!

MISSOURI!

Najboljša zemlja za kmetije, ravnina brez vsake
vode, gozd ali deloma posekano, aker od 18—22
dolarjev. Obdelane kmetije, ravnina 25—50 dol.
aker. Valovita ravnina, gozd 12—17 dol. aker.
Kmetije 16—30 dolarjev aker.

Vsakdo, ki ima veselje do kmetijstva, naj kupi kos
zemlje! Zemlja po vsej Ameriki bo postala v cenah
enaka v Evropi in to prej kakor se ljudem sanja. Jaz
ne ponujam zemlje z lažmi, trpentinovega olja iz ko-
renin, nabiranja različnih rož in vsih nemogočih
laži, temveč kupi, ako več ne moreš, vsaj 40 akrov
zemlje in na nji preživel boš vedno sebe in svoje na
pošten način. Ni države v Ameriki, katera bi se
mogla meriti z Missouri v splošnem kmetijstvu.

F. GRAM REALITY Co. Naylor, Mo.

Večina slovenskih krčmarjev v La Salle, Ill.

toči PERU PIVO.

PERU BEER COMPANY, Peru, Ill.

Podpirajte krajevno obrt!

M. KARA
1919 So. HALSTED ST.
cor. 19. Place.

Vam je na razpolago pokazati
svojo najboljšo zalogo

zimske in spomladne obuče.

Angleščina brez učitelja! Slo-
vensko - Angleška
Slovnica, Tolmač
in je dobiti pri

V. J. KUBELKA
538 W. 145 St., New York, N. Y.
Pišite po cenik knjigi

Slovensko Delavsko Podporno in Penzijsko Društvo

Ustanov.

21. nov. 1909

DARRAGH, PENNSYLVANIA

GLAVNI ODBOR:

PREDSEDNIK: Jos. Hauptman, Darragh, Pa. Box 140.

PODPREDSEDNIK: Ivan Sever, Adamsburg, Pa. Box 51.

TAJNIK: Fran Plazzotta, Madison, Pa. Box 23.

ZAPISNIKAR: Ivan Flere, Adamsburg, Pa. Box 122.

BLAGAJNIK: Jos. Klauzár, Adamsburg, Pa. Box 88.

NADZORNIKI:

ANTON KLANČAR, Arona, Pa. Box 144. Predsednik.

JAKOB ŠETINA, Adamsburg, Pa. Box 108.

BLAŽ ČELIK, Adamsburg, Pa. Box 23.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

DR. GEORGE BOEHM, Arona, Pa.

NAZNANILO.

Cenjenim društvam in dopisnikom S. D. P. in P. D. naznanjam, da je imelo društvo št. 1 in 2 izvanredno sejo dne 6. avgusta na Madison, Pa. Ker je odpotoval gl. tajnik v državo Illinois, je izvolilo društvo za začasnega glavnega tajnika sobr. Jos. Hauptman. Naprosena so tedaj vsa cenj. društva in dopisniki, da pošiljajo vse listine na naslov sobrata Jos. Hauptman, Box 140, Darragh, Pa.

Nadalje naznanjam rojakom širom Amerike, da naše društvo lepo napreduje, čeravno je silno prizadeto vsled štrajka, ki traja, kakor znano, že od 1. aprila. Rojake, ki niso prizadeti po štrajku, opominjam, naj pristopajo k našemu društvu, ki je velikega pomena. Dragi rojaki, pomislite malo na prihodnost, ko Vas bodo zapustile delavske moči. Ali če Vas zadene nesreča, ali obolite ste lahko mirni, ker prepušate vso oskrbo svojim družinam in sobratom. In v slučaju onemoglosti ali starosti se Vam tudi nudi lepa podpora. Znano Vam je, kako težko je človeku iskati v slučaju onemoglosti kruha pri tujih ljudeh. Uvažujte torej to in zavarujte se, dokler je čas.

S pozdravom

IVAN FLERE, gl. zap.

ZA DNI HREPENENJA ...

(Črtica. Spisal A. B.)

Jutro sredi julija je bilo jasno in hladno. Bele, skoro prozorne meglice so plule nad poljem.

Počasi je vstalo veliko solnce za goro, počasi se je dvigalo na obzorje.

In kakor da bi krasna deva vzela pajčolan raz obraz in bi se pokazalo dvoje blestečih, jasnih oči in žreča lica, se je zalesketala poljana v blestečem ognju jutranje rose, ko so se razplinjili nežni, razcefrani soparčki in so pali zlati trepetajoči prameni v morje solz odbegele noči.

Sam sem stopal po cesti, katera se vije na obronku gore. Korak mi je bil čil in lahek, srce je bilo v polnem udarcu veselja, prsa so se širila in srkala sveži jutranji zrak.

Vsemirje je trepetalo, kakor da bi plulo skozi zlato jutro skrivnosti odhitele noči.

Brez cilja in namena sem stopal dalje.

Kmalu za ovinkom ceste, kjer pada svet hitro v dolino, se je temnel gozd. V vitkih vrhah bukev so šepetale jutranje sapice, v vejah jelk je šuštel skrivnostno.

V začetku gozda priskaklja potoček, peneč in razigran hiti pod cesto med zelenim mahom v dolino.

Kakor osamljen klic, zgubljajoč se v mrak votline, so votlo odmevali moji koraki na od dežja izprani gozdni poti.

Nekoliko s poti v stran stoji gozdarska kočica, malo leseno poslopje z zelenimi okni, mizico spredaj in dolgo klopjo. Zada je kos vrta, nasajen s cvetjem in zelenjavo.

Ko se v tihih večerih spominim one kočice sredi gozda, mi vstane med spomini zardel obrazek pred moje oči, mi je duša vesela in mehka, kakor da bi se me oklenila njena ročica in bi se potopilo moje oko v njene črne zenice, globoke in rosne.

Kakor izumrla je bilo v koči; nikogar ni bilo doma.

Mimo po cesti je pripeljal oglat in se ustavil pred kočico. "Hvaljen! Ali ni nikogar doma?"

"Menim, da nikogar —"

Stopil je k vratom in pritiskal kljuko. Bilo je zaklenjeno.

"Pa so na jasi," je menil polglasno oglat in me pogledal postrani.

Stopil je potem za kočico in zagtegnjeno zaklical v gozd: "Hoooj, Jaaaazeez ..."

Deklica je bila sedemnajstletna, nenavadno vitka in lepa. Bela, gladka lica so ji rdela v temni rdečici, oči, one velike in rosne oči, so se ji svetile skrivnostno, v oni bajnosti, ki je ni mogoče izraziti v mrtvi črki, ne besedi, v bajnosti, ki jo rodi neznan hrepenenje v čisti duši devini.

Lahka poletna obleka, rdeča bluza, jo je delala posebno mično. Črni kodri so ji božali čelo, po hrbtu ji je padala polna debela kila.

"Pojdi in pripravi gospodu kak prigrizek."

Zardela v deviški sramežljivosti se je hitro obrnila in odhitela v kuhinjo.

V vidnim dopadanjem je zrl oče za hčerjo, zadovoljen nasmešek mu je zaigral okoli usten.

"Glej, France," je del ogarju, "ko jo pogledam, tako vitko in v bujni mladosti razcvetelo, se moram nehoti spomniti rajne ..."

"Res, ravno taka je", je pritrtil oglat.

Možaka sta govorila dalje. Z menoj pa — še sedaj mi ni jasno popolnoma — kako se je godilo. Nekaj se mi je zganilo v duši, pred oči so priplule meglice in izmed njih je zrl nje obrazek, zardel in krasen.

"Kam ste namenjeni?"

Obrnil se je in pomaknil bliže k meni.

"Do Idrije mislim in nazaj," sem mu odgovoril. "Ta pot je težaven, truden sem že ..."

"Ali greste dalje?"

"Dopolodne ostanem tu, da si ogledam nekoliko gozd, potem odinim dalje ..."

"Veste kaj, cel dan ostanite pri nas, popoldne greva nekoliko v gozd. Puški dve imam prav dobri, pa pomeni se bova kaj. Jaz se tako rad spominjam preteklih dijaških let ..."

"Bom ..."

"... in seveda bote tudi povedali, kako se vam kaj godi."

Molčal sem nekoliko. V srcu sem bil tako vesel tega vabila — že radi nje, da bodem mogel zreti ali celo govoriti s tem neoskrbnjenim otrokom gozdov ...

"No, pa ostanem —"

Prinesla je jed na mizo. Zardela v lice, s sklonjeno glavico je pokladala pred mene, roka se ji je nalahno, komaj vidno, tresla.

In takrat je zastrnelo vame izpod dolgih temnih trepalnic dvoje modrih, otroških oči, oči, vdan in vlažnih.

Duša mi je vztrepotala, in povesil sem oči v preveliki sladkosti njenega pogleda, tako sladkonežnega, kakor pogled deteta, ko se zbudi iz angelskih sanj.

"Lidija, pripravi postelj v stranski sobi."

"Da, ata, takoj bodem ..."

Komaj slišno ji je trepetal glas. Razburjen sem jedel. Stara dva sta govorila o gozdu, o svetu in o "srečnih starih časih".

Popoldne sva šla z gozdarjem v gozd.

Trudil se mi je razkazati vse kote in prepade.

"Glejte, lani sem tam, pod tišto bukvu, ki ima odčesnen vrh, našel mlado žensko mrtvo."

"Mrtvo?"

"Dež jo je bil zalotil, huda nevihta je razsajala vso noč. Dobil sem jo raztrgano in razkuštrano. Iz doine je bila."

V bukvu je vrezal gozdar križ. Proti večeru sva se vrnila domov. (Gozd je postajal temen, skoz trepetajoče liste so prodirali žarki zahajajočega solca in se v bajni zlatnini igrali na zelenem mahu.

Jaz sem šel prazen domov, gozdar je pa nesel zajca.

Lidija je stala na pragu in naju že oddaleč pozdravljala. Lica so ji rdela v temnordeči barvi, ki je odsevala od bluze, oči so ji žarele skrivnostno.

Nekaj nerazrešenega je ležalo v njenih globokih zenicah, nekaj rosratega in mehkega in obenem tako sladkega.

"Obrni se, Lidija, ker sva lačna."

"In vi niste nič ustreli," se je obrnila k meni in se nasmejala. Dve vrsti belih srebrih zobov je pokazala med rdečimi ustnicami.

"Nič ..."

Stari je odnesel puški v kočico, jaz sem mu sledil.

Ker je pa začel čistiti puški, sem čez nekoliko časa odšel ven. Vstavl sem se med vrati. Lidija je zamišljeno sedela ob mizi, pred njo je ležal zajec, nedotaknjen.

Oči, napol zastre, so se ji zamislile nekam v gozd, nekam daleč, daleč v deželo misli in čutev, prikipavajočih v trenutkih sreče in ljubezni, kopnenja in hrepenenja za nečim sladkim ...

Nekaj se je zganilo v dnu in vzplamenalo.

Stopil sem tiho k njej in ji položil roko na ramo.

"Lidija ..."

Stresla se je in me pogledala začudeno. Nenadoma je zardela in sklonila glavico. Temen kodček je pal na čelo in vztrepetal.

"... ali vam je dolgčas?" sem vprašal pol tiho in prisedel. Nehote se mi je umaknila; lahno je trepetala ...

Hitro je potem vzdignila glavico, vzela zajca v roko, pogledala mene in se nasmejala.

"Dolg čas? Nič mi ni, nič. Tako sem srečna tukaj."

Zopet je sklonila glavo.

"Saj ni res, Lidija ..."

Počasi je vzdignila temne trepalnice; v očeh, velikih in globokih, kakor voda gorskega jezera, je trepetalo nekaj mokrega. —

Morda je bila solza, potočena v osamljenosti duše ali solza, porojena v čustvih in hrepenenju srca ...

"Skoro da bi ne bila, a privadila sem se ..."

"In hrepenenje v vaših očeh —"

"Kakšno hrepenenje?"

"Hrepenenje po nečem neznanem, po nečem sladkem, za kar ne ve vaša duša, a sluti ..."

"Ne razumem vas."

"... hrepenenje ljubezni."

Uprla je vame začudeno oči, da me je polila rdečica.

Nenadoma je pa povesila glavo in zaprla napol oči. Sklonil sem se k nji, globoko k nji, da sem videl oči in v njih hrepenenje in v hrepenenju sanje ...

"Ljubezen? Ali ni ta ljubezen tu, v gozdu je ljubezen, tiha in neoskrbnjena. V tej ljubezni sem rasla in v ljubezni očetovi pod trdo skorjo zunanjosti. Te kraje sem vzljubila, v katerih sem zrasla; težko, težko bi se kedaj ločila od njih ..."

Oči, polne skrivnosti, so ji žarele, roka ji je trepetala. Nemirno so ji plale grudi, ustnice so ji trepetale in beli zobki so šklepetali v komaj slišnem trepetu ...

Vstala je in odšla v hišo.

Iz kota je stopil gozdar in prisedel k meni.

Mrak je vstajal iz gozda v dolgih sencih in ovijal kočico v poltemu. Jelke in bukke so zašumele v večerni sapi. Tiha melanholija noči je plula skozi naravo, zahtela med listjem in vitihnila v sumenju gozdnega potočka.

Gozdar mi je pripovedoval dogodke iz življenja. Beseda je bila pri njem, a misli so se potapljale v roso njenih velikih oči.

Temno je bilo še drugi dan, ko sem vstal. Stari gozdar je kahal zajuter — Lidija je spala. Stal sem med vrati. Vstal je svomin na večerajšnji dan, spomin s'adak in poln hrepenenja. Kakor nerazrešena uganja je stal pred menoj, v dolgih belih haljah z venci rdečimi.

Bledi žarek jutranje svetlobe je šinil nad gozdom skozi šumeče vrhove visokih bukev in jelk. Kmalu nato so se vsuli pred kočico dolgi, svetli trakovi mladega dneva. Noč je vztrepotala in odhitela.

Solnce je vstajalo nad goro, polno in žareče. Žarki so vztrepotali iznad gore, čez valjujoče vrhove dreves, in zdelo se mi je, kakor da bi pali zali devi kodri v sladkem snu na polna ramena in vrat.

S hrepenenjem v očeh sem stopal v mladem jutru po beli cesti, s spominom v srcu, z njeno podobno, vedno mlado in lepo, brez gub na visokem čelu in brez bridkosti v njenih očeh, rosnih in globokih, s sanjami v črnih zenicah, porojenimi v hrepenenju deviškem —

Glas Svobode stane \$2.00 na leto.

AVSTRO-AMERIKANSKA-LINIJA.

NOVI PAROBRODI
VOZIJO iz AVSTRO-
OGERSKE V NEW
YORK in OBRATNO

PARNIKI PLOJEJO IZ NEW YORKA:

Oceania 17. Aug. 1910 | Argentina 14. Sept 1910
M. Washington 31. Aug. 1910 | Oceania 5. Oct.

Parniki odplujejo vedno ob sredah ob 1. uri popoldne iz pristanišča Bush's Stores, Pier No. 1 na koncu 5te ceste v South Brooklyn.

Želzniške cene na teh ozemljah so najceneje in imenovana pristanišča najbližja Vašega doma. Dobra in priljudna postrežba; občuje se v SLOVENSKEM JEZIKU

Phelp Bros. & Co.,
2 Washington St., New York, N. Y.

GLAS SVOBODE
CO.
1518 West 20th St. Chicago, Ill.

OBVESTILO!

Vsem društvu, obrtnikom, trgovcem, gostilničarjem, kakor tudi posameznikom se priporočamo za nabavljenje

Vsakovrstnih Tiskovin

kot: Zavitke in papirje z firmo, za zasebnike in urade, račune in vse v to stroko spadajoče tiskovine. Priskrbimo tudi

društvena pravila in prevode

iz tujih jezikov na slovenski jezik in obratno. Naročnikom lista

"Glas Svobode"

dajemo vsa tozadevna pojasnila zastoni, samo poštno znambo za 2c se naj priloži za odgovor.

Dr. E. C. COLLINS

ustanovitelj

Ako trpite na:

Želodčne bolezni, slabi prebavi, drizgi, kožni bolezni, ali ako imate reumatizem, glavobol, škrofeljne, hripavost, nadušno ali jetiko, srčno napako, nervoznost, zlato žilo, kilo, ali bolezen pljuč, jeter, ledvic, ušes ali oči. Napihnost trebuha, katar v nosu, glavi, vratu ali želodcu. Trabluj, neuragijo, mazulje ali kake druge notranje ali zunanje bolezni, kakor tudi tajne spolne bolezni, pišite ali pa pridite osebno, na navedeni naslov na kar Vam bode pomagano.

Pišite takoj danes po jedno znamenitih in prekrivnih od Dr. E. C. Collinsa s spisanih knjig, katero dobiti povsem brezplačno

The COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE

Popolno Resnico in ne prazno Govorjenje

DOKAZUJEJO ISKUŠENI ZMOŽNI IN VEŠČI ZDRAVNIKI. Ni dovolj bitisamo zdravnik ter imeti razne oglase po časopisih. Naš ubogi, bolni Slovenci potrebuje, dobre vešče in izkušene zdravnike kateri jim zamorejo v boleznih tudi resnično pomagati, ker naši bolni Slovenci ne morejo njih težko prislužen denar v neuspešne svrhe proč metati ter prazne žepne nevestih zdravnikov polniti ter si z njih slabimi zdravili bolezen še bolj poslabšati.

ROJAKI! ne verujte slabim in lepim besedam takih zdravnikov kateri se v malih oglaših in časopisih samo hvalijo in pisarijo o njih veščnostih, kateri ne morejo niti jednega povoljnega slučaja njih zdravljenja dokazati.

Zdravniki THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE so dobro poznati med vsem Slovincem. Ti zdravniki se zrtvujejo že monogo let za naš bolni Slovenci narod ter njih dobroto in zadovoljnost. Učili in prakticirali so mnogo, mnogo let tako da so sedaj zmožni, z najboljšim uspehom ozdraviti vsakovrstne bolezni najsibode še tako zastarala in zanemarjena vsled nepravilnega zdravljenja in slabih zdravil, drugih zdravnikov. Na tisoče in tisoče zahvalnic, ter veselje in zadovoljnost mnogobrojnih družin Vam to dokazujejo ter hvalijo požrtvovalno in uspešno delovanje teh zdravnikov.

THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE sprejema samo najboljše, najvešče in najizkušene zdravnike kateri prakticirajo zdravlja. Tu ga ni bolnika, katerega bi ti zdravniki odpustili nezadovoljnega in da bi mu ne bilo pomagano. Zdravila katere zdravniki tega zavoda predpišejo so najboljše na svetu in katera nikdar svojega cilja ne zgreše ter vedno pomagajo proti boleznim.

Ako toraj trpite na kakoršni koli bolezni, najsibode nova, akutna zastarela ali kronična, ne čakajte dokler se ista še bolj ne poslabša in da ne postane neozdravljiva, temveč poiščite si pomoč takoj in nemudoma.

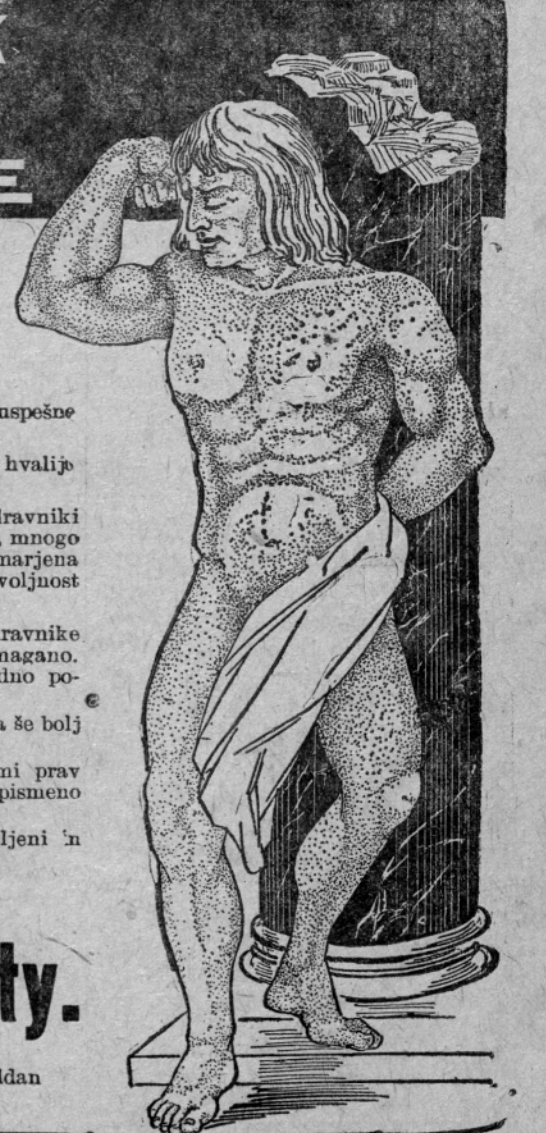
Ako zahteva Vaša bolezen takojšnjo pomoč, pišite ali pa pridite brez obotavljanja in čakanja. Ako ne veste sami prav gotovo kaj da Vam manjka in na kakoj bolezni da trpite vprašajte zdravnike The Collins New York Medical Institute pismeno ali osebno kakor Vam bodejo isti z veseljem in to popolnoma brezplačno razložili ter svetovali.

To je smoter in požrtvovalno delovanje zdravnikov tega zavoda, potom katerega postajajo vedno bolj priljubljeni in slavni. Vsa pisma naslovite na: Dr. S. E. Hyndmann M. D. of

The Collins New York Medical Institute

140 W. 34th Street - New York City.

Uradne ure za osebne obiske so; vsaki dan od 10 do 5 ure popoldan. Ob nedeljah in praznikih od 10 do 1 ure popoldan in vsaki torek in petek zvečer od 7 do 8 ure.

DOPISI.

Finleyville, Pa. 1. avgusta.

Urednik Glas Svobode: —

Vaš list je brezdvomno najboljši delavski list, ter vedno poln dobrih stvari. Delavci, se posebno premogariji, ki niso nanj naročeni, ali ga ne čitajo, so po mojih mislih jako slabi unijski delavci in njih unijazem je prokleto plitev. Res, delavci, se posebno organizirani delavci, ki se nočejo nanj naročiti, ter zanemarjajo list, ki zastopa njih ideale in splošno korist delavstva, ga ali ne razumejo ali pa ne cenijo dalekosežnega pomena, idealov in principov strokovnega unijazma, katerega zastopa.

Na mene se g. urednik smete zanesti; to je, kakor hitro bo štrajk končan da si kaj prislužim, Vam garantiram da Vam pridobim v tej okolici prav mnogo novih naročnikov. Pa tudi drugi se bodo, ozir. se so že prebudili ter se le v tej stiski spoznali vrednost delavskega časopisja. Zagotovljeni smete torej biti, da bomo vedeli tudi mi vsi vaše za sluge ceniti, kakor hitro se obrne na bolje.

Pa še nekaj. V predzadnji št. Glas Svobode sem videl in čital, da so v Irwin Westmoreland okraju upeljali molitve, ozir., da bi vspodbudili farje, da bi storili vsaj nekaj, namreč če že drugega ne, da bi molili za dobre in zveste duše, ki so na štrajku tukaj. Ravno isto molitev je čital predsednik F. Feehan pri zborovanju v Madison, potem so jo čitali vsi drugi po drugih prizadetih krajih. Jaz pa pravim: Vaša molitev vas mogoče spravi v nebesa — da si jaz resnično dvomim nad tem — toda nikdar in nikjer na svetu še ni in ne bo pridobila štrajka in toraj tudi v Irwin ozir. v Westmoreland, Pa. ne. Ona molitev je bila apel na farje, in ti so se odzvali z "molitvami", toda, bo li ta apel omehčal premogarske barone, tirane, zalezovalce, preganjalce, ubijalce in morilce? Ne, dragi moji prijatelji, vaše molitve ne bodo spreobrnille teh brutalnih ljudi, da bi se podali ali vsaj mirnim potom pogodili. Ne rečem, da ne sme moliti, kogar veseli, toda za štrajkarje tukaj sedaj ni čas za molitev, oni čas je minil in šel. Vzrok temu je, da je večina nas molila že preveč in predolgo, dokler nismo spoznali, da je brez vsake vrednosti. Sicer ne oporekam, ako ljudje hočejo moliti, recimo, da jim prinese kako tolažbo. Toda zapomniti si moramo enkrat za vselej, da je bog vedno na strani velike in močne dobro izurjene armade, se posebno še, ako streljejo dobro in naravnost. Bodimo močni, pošiljajmo dobre, žive ter zanesljive agitatorje na polje štrajka, obdržujmo zborovanja pogostoma, asesirajmo vse one, ki delajo v Pennsylvaniji, pazimo, da želodec ne bodo trpeli pomanjkanja, ter pošiljajmo obleke, ki jih sami nujno ne potrebujemo, na kraj štrajka.

Ako se držimo gornjega, garantiram, da dobimo štrajk (pa naj oni ki hoče moliti ali ne) in namesto, da prosimo boga, naj odpusti tem notoričnim lopovom, bodi si lastnik premogovih rovov, sodnik, sheriff, vojaški kozak ali katerikoli državni ozir. okrajni uradnik, bi jaz, ako bi sploh molil kaj, prosil boga, da bi prekel ter pometel vse podobne tirane iz sveta, jih pahnul v globočino, kjer je jok in škripanje z zobmi; ako je res kaj tak prostor. Sicer jaz ne bom molil ne tako ali tako, ker molitev sploh nič ne izda. To je vse prazno, ponarejeno in neumno. Konečno, ne prosim boga ali kogarkoli, da bi storil zate to, kar lahko sam storiš. Pomisli, da ti sheriffi in sodniki niso bogovi. Oni zavzemajo te prostore na rovaš ignorance delavcev v Westmoreland okraju: kakor tudi drugod. Rabi svojo volilnico in zavedaj se, bacni iz uradov vso to gnjubo, naj bo sodnik ali sheriff. Voli za deželne in državne poslance — ne prijatelje delavcev kakor dosedaj, ampak delavce same — Tudi oni so izobraženi, dasi revni, so inteligentni in zmogni. Pustite molitve na stran, brijte se možko in volite prav, pa vam bo dobro, to vam priporočam jaz sam, dasi

štrajkar kot vi.

Celoletna naročnina na "Glas Svobode" je \$2.00 (dva dolarja).

Springfield, Ill.

Cenjeni urednik: —

Poročati ne morem ne o čem veselem, ne o čem žalostnem. Kar se tiče dela v premogovih rovih, moramo še čakati, da se premogarski baroni še nekoliko omehčajo. Gotovo so naredili J. Lewis, predsednik U. M. W. of A. in operatorji v Indianapolisu nekako pogodbo med seboj. Dali so nam jo na glasovanje a mi smo jo odbili.

Imeli smo v Springfieldu dne 27. p. m. zborovanje. Prvi govornik je bil predsednik illinojskega okraja, Walker, in drugi tajnik istega okraja, Mr. McDonald. Premogarjev nas je bilo navzočih na tisoče. Predsednik Walker je govoril o štrajku, tukajšnjih premogarih in operatorjih. Govoru smo sledili z največjo pozornostjo in zanimanjem. Naznanil nam je navodila, kako se moramo ravnati, in ker smo izprevideli, da je predsednik Walker izkušen mož, smo mu zatrdili, da ga bomo vsem slušali, ter mu dali končno zaupnico.

Premogarski delavci v Zedinjenih državah, združimo se, delajmo drug za drugega in ne podvrzimo se našim izkoriščevalcem. Ne more biti več daleč čas, ko bo de štrajk končan in izvojevana zmaga v našo korist. Štrajkujoči tovariši v Pennsylvaniji, ne vajte se in borite se pogumno za svoje pravice. Vsi se borimo za en in isti cilj, katerega moramo doseči, sicer zna priti, da bode plesal bič po naših hrbtiščih.

V drugem živimo tukajšnji Slovenci, kakor menda povsodi v drugih slov. naselbinah. "Za božjo čast vneti" gradijo kranjsko cerkev, katero seveda vsi kravavo potrebujemo. ("?" — Šur, Majk!) Sedaj, ko še ni izgotovljeno, so še sejmarij notri, kadar bode pa vsa "sfiksana", bom že sporočil. Kakor se čuje, bode najbrže F. P. za mežnarja in B. M. za ministranta, ker zna tako hitro godrnjat. (To bo veselje, i kaj p'k.)

In kaj se vse ne izve! Amerikanski Slovenec piše o čudežih, ki so se pripetili v naši državi, v Illinoisu. In sicer po sveti Ani. A. S. piše, da pride na tisoče in tisoče ljudi tja, in ozdravelo jih je kar 16. Če bolnih, ali pijanih, se ne ve. Jej, jej, pa pravijo, da živimo v dvajsetem stoletju.

Za danes naj zadostuje, in pozdravim koncem dopisa vse svobodomisleece in štrajkarje po Ameriki.

Poročevalec.

Franklin, Kans.

Cenjeno uredništvo: —

Prosim, odstopite mi mal prostorček v našem delavskem listu, da opišem nekoliko tukajšnje delavske razmere.

Od 1. aprila nadalje praznujemo in dela se le v nekaterih premogovih rovih, v katerih pa ne moremo vsi biti. Vzrok počitnice so trde kapitalistične butice, ki nočejo privoliti v skromne delavske zahteve.

Da se mnogo delavcev ne zaveda svojih dolžnosti, se je izkazalo dne 2. avgusta pri volitvi državnih in okrajnih uradnikov. Socialistični kandidati so dobili sicer mnogo glasov, a še vedno premalo, ker nekaterniki še danes ne zapopadejo, da so delavci trpini, ne pa kapitalisti, in da bi morali oddati svoje glasove onim, ki se zanje borijo. Upam, da pridejo taki nezavedneši kmalu v našo sredo in na pravo pot, katero so zgrešili. Delavci se moramo držati gesla: Vsi za enega, eden za vse! V slogi je moč.

Na družbenem polju lepo napredujemo. Imamo šest slovenskih podpornih druženj, katerega toplota priporočam. Kdor še ni pri nobenemu, naj se kmalu zavaruje, ker nesreča nikdar ne počiva. Pristopnina ni velika, a podpora v slučaju obolenja izdatna. Slovenska Svobodomiselná Podporna Zveza plačuje na teden bolniške podpore osem dolarjev, v slučaju smrti \$500.00 smrtnine, mesečni prispevek je pa jako nizek — \$1.

K sklepu dopisa pozdravljam vse naročnike in čitatele Glas Svobode, kakor tudi člane in članice S. S. P. Z. Tebi vrli list pa želim obilo uspehov in rovin naročnikov.

John Žager.

Taylor Spring, Ill.

Spoštovani urednik: —

Rad bi Vam poslal kak zanimiv dopis, a ne vem, o čem bi pisal. Navesti ni nič in v delom tudi ni nič. Stavkamo še zmiraj od 1. a.

prila, a se kljub temu precej dobro počutimo. Živimo kakor kake starokrajski baroni, katerih finančni položaj je večinoma ravno tako nepovoljen, kakor naš. Velike luknje imamo v žepih. Toda to je že stara reč, da delavec ne more imeti denarja, ako ne dela. Lenuhariti in dobro živeti morejo če naši kapitalistični izkoriščevalci. — S pozdravom Vaš

Geo. Humlan.

Calumet, Mich.

Dragi urednik Gl. Sv.: —

Prosim, priobčite moj dopis iz naše male slovenske naselbine, ker hočem nekoliko popisati tukajšnje delavske razmere. Delamo vsaki dan, seveda skoraj po 12 ur, plača je pa tako nizka, da se že samski delavec težko preživi, kaj pa šele oženjeni z otroci. Počeg tega nas naganjajo pri delu, da je grdo. Na skoraj vsa 6 mož pride en priganjač in če bo šlo tako dalje, bomo kmalu na slabšem kakor vozne mule. Organizacije nam manjka in radi tega imamo tako žalostno stališče.

Nekaj se govori o vstanovitvi novega društva, katero bi priključil S. S. P. Z. v Chicagi, Ill. Rojaki, le pogumno, ker Zveza res lepo napreduje, o čemur se lahko vsakdo prepriča iz njenega glasila, Glas Svobode. Pristopnina in mesečni prispevki so nizki, a bolniška podpora velika. Že dalj časa opazujem razvoj in napredek Zveze in priznati moram, da se naravnost čudovito lepo razvita. Ako pogledamo nekoliko nazaj, v leto 1908 in do danes, vidimo, da je narasla Zveza v tem kratkem času za 63 družtev. Veliko je rojakov, ki ne morejo v druga društva, ker so prestari. Pri Zvezi se lahko zavarujejo tudi rojaki v starosti od 45—55 let — torej za mnoge lepa priložnost.

Pozdrav vsem čitateljem Glas Svobode.

Rudar.

Iz Indianapolis, Ind.,

se nam poroča, da se je tamošnji župnik župniji odpovedal. Pač ni hotel gledati, kako katoliški Alojziji, posebno njih predsednik Mister dela. Bogsi je ustvaril brado najprej sebi, a predsednik Alojzije je za cerkev med Judi nakolektane hlače najprej sebi pomeril. Župnija napredovala je izvrstno, ker je župnik strankarstvu odbil želo začetkom, prijatelj je vse vsakemu, naj si je bil tega ali onega mišljenja, in kot človek pomagal brez izjeme vsakemu. Zato so pa pristopili k cerkvi tudi Nemci, tako da v tem enega leta niso Slovenci plačali samo zaostalih obresti, pač pa se cerkev lahko meri sedaj z drugimi in bilo je plačanih že \$1525.00 dolga. In sedaj? Po odpovedi, katere škof v začetku ni hotel sprejeti, oddal je župnijo franciskanom iz Louisville, Ky. Prvi je že tu; drugi pride čez 2 meseca in kmalu naot tretji itd.

Kako bo narod sedaj napredoval, se bo takoj pokazalo in se deloma že kaže — O stvari bomo še govorili.

Livingston, Ill.

Cenjeni urednik: —

Pošiljam Vam 1 dolar za obnove naročnine, ki mi je potekla z 31. julijem. Želim, da bi se tudi drugi naročniki spomnili svoje dolžnosti in poravnali svoj dolg, v slučaju, da so z naročnino z ostali. Potem pa še nekoliko agitacija in mislim, da bi se uresničila želja, izdati list po dvakrat na teden. S pozdravom

Anton Kropušek.

P. N. NAROČNIKOM!

Vse one naročnike, ki so nam še kaj na dolgu, prosimo, da z ostale zneske čimprej pošljejo.

DR. RICHTER'S
"PAIN-EXPELLER"
Za tisti koristijo, ki so mišice, žilne, revmatizem.
dobro odpravlja, ti takoj olajša bolečine in odpravi njih vzroke.
Poč. in 50c vseh lekarnah.
F. Ad. Richter & Co.,
215 Pearl St., New York.
Pazite na varstveno znamko s sidrom.

IZPOLNITE ODREZEK SE DANES IN POSLITE GA NAM.

Dr. JOS. LISTER & CO., Aus. 708 Northwestern Bldg.; 22 Fifth Ave., Chicago, Ill.

Gospodje: Mene zanima ponudba, s katero pošiljate brezplačno zdravilno knjižico, ter vas prosim, da mi jo takoj pošlete.

Ime.....

Pošta..... Država.....

50,000 KNJIZIC

V DAR LJUDEM.

Vsaka knjižica je vredna \$10.00 vsakemu bolnemu človeku.

Mi želimo, da vsaki bolni človek piše po našo urejeno zdravilno knjižico. Ona knjižica svetuje v poljudnem jeziku, kako da se doma uspešno zdravi: Sifilis ali zastrupljena kri, slabotni život izgubitev moči, revmatizem in trganje v kosteh, spolne bolezni, kakor tudi bolezni v želodcu, na vranci, ledvicah in v mehurju. Ako ste zgubili nado in ako vam priseda zabadačo denar dajati, tako pišite po ono **zdravilno knjižico**, katero vam nemudoma pošlemo in boste uverjeni da ozdravite. Na tisoče ljudi je ozdravilo po navodilu te prekristne knjižice. Ona vsebuje znanost, katero bi moral znati vsaki človek. Zapomnite si, da se ona knjižica razpošilja popolnoma brezplačno, ter tudi mi plačamo poštnino. Izpolnite dolenji odrezek in ga nam pošlite in mi vam pošljemo popolnoma brezplačno ono knjižico.

IZPOLNITE ODREZEK SE DANES IN POSLITE GA NAM.

Dr. JOS. LISTER & CO., Aus. 708 Northwestern Bldg.; 22 Fifth Ave., Chicago, Ill.

Gospodje: Mene zanima ponudba, s katero pošiljate brezplačno zdravilno knjižico, ter vas prosim, da mi jo takoj pošlete.

Ime.....

Pošta..... Država.....

ZMAGA.

Prejeli smo: Vlada Združenih držav je potrdila predložene ji formularje naših prijav ter dovolila, da se prodajajo brez vladne license. Uvrščene so med pripoznana zdravila. Ta zmaga je zopet dokazala da je

Trinerjevo zdravilno Grenko vino

prvo od vseh podobnih priprav. Gledali nismo ne na denar, ne na čas, samo da smo priveli to zdravilo na vrhunce, ter ga naredili pravo, čisto ter zanesljivo družinsko zdravilo.

V vsaki bolezni, s katero boste našli neko združenje z ono v želodcu ali izgubo moči in energije, Vam bo to zdravilo gotovo pomagalo. Priprava je največje vrednosti proti

Izgubi slasti,
oslabelosti,
živčni bolezni,
izgubi energije,
izgubi moči,
pomankanju krvi,
proti zobasnosti in
izgubi teže.

ter v vseh želodčnih boleznih in neprebavnosti. Je narejeno iz zelišč in rudečega vina.

Blede in bolne ženske si lahko veliko pomagajo s tem elegantnim in izvrstnim zdravilom, ki nima nobenih škodljivih snovi. Vsak požirek zažene človeškemu telesu. Vzemi te ga vsakokrat, kadar se ne počutite dobro in opazili bodete hitro odpomoč.

Zapomnite si, da je Trinerjevo Ameriško zdravilno grenko vino **EDINO GRENKO VINO** pripoznano kot **ZDRAVILO**. Varujte se ponaredkov. Se dobi v vseh lekarnah, dobrih gostilnah in pri izdelovalcu samem

JOS. TRINER

1333-1339 So. Ashland Ave. Chicago, Ill.

Triner's Angelica Bitter Tonic, je najboljša želodčna grenčica na svetu.

ITALIJU

ADRIATIC

po staroj i najsigurnijoj

CUNARD LINIJI

POSTAVLJENA 1840 GOD

Morska-Amerikanska usluga

Od New Yorka do Fiume preko
Gibraltara, Genove, Napolisa
i Trieste

Novo Moderni utvrđeni Šifovi
CARPATHIA, - 13,600 TONS
PANNONIA, - 10,000 TONS
ULTONIA, - 10,400 TONS

Jedne Close Cabina \$60 (dolar) do Naplesa
\$65.00 (dolar) do Trieste i Fiume

CUNARD STEAMSHIP CO., Ltd.

S. E. Cor. Dearborn & Randolph Sts.

CHICAGO

Ili kod svakog obilježnog agenta.

Irgovina s novodobnim obuvalmo

Vstanovljena leta 1883

Velika zaloga obuhvata najnovije kako-
vosti po zmerno niskih cenah.

JOHN KLOFAT

631 Blue Island Ave., Chicago.

Druga vrata od Kasparjeve Banke

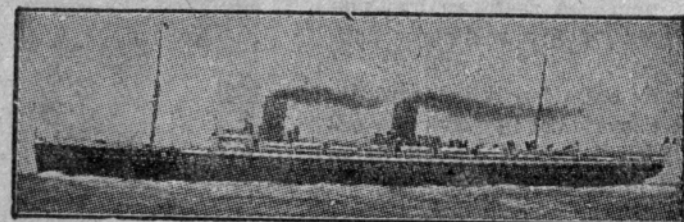
Svobodomislec! Naročajte, pri-
poročajte in razširjajte naš list!
— Vsak naročnik naj pridobi
vsaj enega naročnika! — Bodite
povsod širitelji njegovega pošte-
nega prizadevanja!

Direktna zveza z Avstrijo, Ogrsko in Hrvaško

FRANCOSKA PROGA

Compagnie Generale Transatlantique

GLAVNA PREVOZNA DRUŽBA.

New York v Avstrijo čez Havre Basel. Veliki in brzi parobrodi.
La Provence 30.000 HP | La Lorraine 22.000 HP
La Savoie 22.000 HP | La Touraine 20.000 HP

Chicago, nov parnik 9500 HP

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno hrano na parnikih
družbe. Snažne postelje, vino, dobro hrano in razna mesna jedila
Pristanišče 57 North River vzhodje 15th St., New York City

Parniki odplujejo vsak četrtek.

Glavni zastop na 19 State St. New York.

MAURICE W. KOZMINSKI, glavni zastopnik za zapad,

na 71 Dearborn St. Chicago, Ill.

Frank Medosh, agent na 9478 Ewing Ave. S. Chicago, Ill.

A. C. Jankovich, agent na 2127 Archer Ave. Chicago, Ill.

Kasparjeva Državna Banka,

vokal Blue Island Ave. & 19. ul.

VLOGE \$3,000,000.00

GLAVNICA . \$200,000.00

PREBITEK . \$100,000.00

Prva in edina češka državna banka v Chicagi. Plaćuje po 3% od
vloženega denarja na obrati. Imamo tudi hranilne predale. Pošiljamo denar na vse dele
sveta; prodajamo šifkarte in posojujemo denar na posvetla in zavarovalne polise.

Velika francoska revolucija 1789 do 1815.

I. Od začetka revolucije do Napoleona.

Postavodajna skupščina.

Veliko večino so torej v postavodajni skupščini imeli možje, ki so hoteli obdržati novo ustavo, in človek bi mislil, da se državnih red ne bode več spreminjal. Toda bilo je drugače. Res da so Jakobinci v zbornici po številu bili v manjšini; ali zato so zunaj zbornice imeli toliko moč, da se je kmalu vsa Francoska tresla pred njimi in tudi postavodajna skupščina morala le sklepati, kakor so oni hoteli. Temu so bili krivi mirni in premožni Francozi sami, ki se niso hoteli udeleževati niti volitev, niti družnih ustavnih pravic zato, da ne bi se nikomur zamerili in ker so jim že preseda vse ustavne sleparije. Tretji stan se je torej sam odredel državljanjskih pravic svojih ter jih prepustil Jakobincem, ki so vso oblast na se spravili ter si za svoje namene uredili tako zvali "četrti stan" od ljudij, ki na svetu niso imeli ničesar nego po dvoje roč svojih. Kakor so prej črtili plemenito in duhovno gospodo, tako so zdaj sovražili kmete in meščane, če so kaj imeli, kaj zna in kaj veljali. S peresom in z živo besedo so reveže in potepuhe ščuvali zoper "meščansko sodrgo", ki baje skriva živčeh in dela dragino. Najbolj je dražil Marat v svojem "ljudskem prijatelju" ter priobčeval grde laži o poštenih ljudeh, katere je s celim imenom deval v svoj list, da jih je vsak poznal ter se o priliki mogel znositi nad njimi. Da si bil le prav surov in zarobljen, pa so te imeli za dobrega narodnjaka; a gorje ti, če si bil premožen in spoštovan, ali če si bil učen in olikan, ali pa miren in pošten, nikdar nisi bil varen življenja svojega. Ljudje se že niso več upali lepo oblačiti se, kajti preveč bi se bili ločili od raztrganih capinov, ki so zdaj bili najmočnejša gospoda po pariških ulicah. Raztrganec ali "sansculotte" bilo je častno ime, ki je človeku dajalo neko veljavo. Prav za prav pomeni beseda "sansculotte" človeka brez hlač, toda ne brez dolgih, širokih, ampak brez tistih kratkih, ki so segale do kolena, kakršne so nosili gospoda. Najbolj varno stopal je po Parizu, kdor je bil raztrgan ter imel močen glas in krepko pest. Nove volitve v mestno starestinstvo so jasno pokazale, kdo da gospodari v Parizu. Izvoljeni so bili sami Jakobinci, in prav besen Jakobinec je bil novi župan Petion. Meščanski brambi vzeli so vrhovnega generala, ter naredili, da bodo poveljniki posameznih oddelkov valili celi narodni vojski v Parizu. Lafayette se je na to sam zahvalil za svojo čast; a tudi drugih zmernih mož je mnogo izstopilo iz meščanske brambe, a zamenili so jih rajmnik iz "četrtga stanu". Povrh tega so zdaj v vsakem od osem in štiridesetih okrajev pariškega mesta ustrojili po eno novo krdečo samih sansculottov ter jih oborožili z dolgimi sulicami.

V takojšnjih razmerah ni bilo misliti, da bi postavodajna skupščina mogla mirno zborovati. Nove dogodbe so jo vsak čas motile ter odvrčale od pravega njenega delovanja. Poročila s kmetov pričala so, da nove naredbe nikakor ne stojé na dobrih tleh in da ima prekučija tudi doma prav nevarnih sovražnikov. Francoski narod je po večjem bil pobožen in udan katoliški cerkvi ter ni odobral novih postav za duhovnike. Cerkev, v katerih so maševali ustavnih duhovniki, bile so malo da ne čisto prazne; ljudje so bolj zaupali starim duševnim pastirjem, ki niso prisegli na ustavo. Iz Pariza dohajali so urki, da se imajo neposlušnim duhovnikom ustaviti njihovi dohodki ter vzeti vse cerkvene oblasti; pa zastonj, ljudstvo se s prva ni zmenilo za takšne naredbe, potem pa se jim je odločno ustaviťo ter svoje duhovnike z orožjem branilo zoper njihove nasprotnike in zoper pariške oblasti. Še bolj je poslednje skrbelo, kar se je godilo za mejo. V nemških in belgijskih mestih se je od dne do dne množilo številno francoskih beguncev, a trevirski knez jim je dovolil, da so se jeli oboroževati ter pripravljati na vojsko zoper prevratnike.

Postavodajna skupščina je tedaj zaporedoma sklenila dve naredbi ter jih kralju predložila, da jih potrdi. Prva se je glasila, da se morajo vsi francoski begunci do konca leta (1791) domov vrniti, če ne, da se imajo kot uporniki na smrt obsoditi, a njihova posestva ima država vzeti za svoja. Druga jemala je plačo in službo vsem duhovnikom, ki niso hoteli prisesti na ustavo. Kralj je obema odredel svoj podpis. To je z nova razburilo jakobinske rovarje in jeli so govoriti, da so duhovniki, begunci in kralj sporazumljeni s tujimi vladarji, ki baje snujejo veliko vojsko zoper Francoze. Nekoliko so se potolažili, ko se je Ljudevik XVI. trevirskemu knezu zagrozil z vojsko, če ne bode takoj razgnal oborožene izseljenike. Toda zdaj so Francozi sami želeli vojsko; najbolj so za njo bili Girondisti. Brissot jo je pri vsaki priložnosti v postavodajni skupščini priporočal ter dokazoval, da si bodo Francozi le z vojsko mogli zagotoviti svoje pridobitve; edini Robespierre mu je ugovarjal in trdil, da bo vojska na vsako plat škodovala, naj zmaga ali ne. Za vojsko bil je tudi kralj sam, ki je dobro sprevidel, da bi ga le vojska mogla rešiti sužnosti njegove; kajti slavna zmaga dala bi mu zopet večjo veljavo in moč, a če bi zgubil, bi zmagoviti vladarji do dobrega potlačili prekučijo ter mu povrnilo nekdanjo oblast.

"Splošno navdušenje za vojsko bilo je vzrok, da je Ljudevik XVI. zopet odjenjal ter spomladi 1792 same Girondiste pozval v ministerstvo. Slavohlepni in bistroumni Dumouriez postal je minister za zunanje stvari. Roland pa za notranje. Prav za prav je zdaj jakobinski klub vladal na Francoskem, kajti po njegovih sklepih ravnal se je Pétion v mestni upravi pariški, Roland pa v kraljevem svetovladstvu. Med tem je Dumouriez iskal povoda za vojsko in našel ga je v odgovoru, ki ga je na predzno njegovo dopisovanje dobil iz Dunaja. Minister Kounie je namreč v imenu cesarja Franje II. odločno zahteval, da morajo Francozi kralju svojemu povrnilo prav vso vladarsko oblast, kakor jo je imel dne 23. junija 1789, duhovnom pa njihova posestva. To je bilo dovolj. Dne 20. aprila 1792 je Ljudevik XVI. sam prišel v zbornico ter nasvetoval vojsko zoper ogerskega in češkega Franja. Zmerni konstitucionalci so sicer ugovarjali, ali Jakobinci so jih prekricali in skupščina je še isti dan zvečer sklenila vojsko. Toda veliko navdušenje le ni moglo zadušiti strahu in skrbí. Jakobinci trosili so laži o skrivnih zarotah zoper narod francoski in zopet so dolžili kralja, da sta se s cesarjem dogovorila, kako bosta potlačila francoski prevrat. Da bi potlačila razburjeno ljudstvo, je postavodajna skupščina sklenila, da se imajo izgnati v Ameriko vsi duhovniki, ki nečesto prisesti na ustavo, a pred Parizom da se ima napraviti tabor dobrovoljcev, ki bodo varovali mesto, kedar bodo ostali vojskači odšli na bojišče. Bilo je jasno, do so Jakobinci te dobrovoljce trebali za prekučijske namene svoje, in kralj je obema postavama odredel svoje potrdilo. Gospa Rolandova je zaradi tega napisala grozljivo pismo, ki ga je njen mož izročil kralju, pa ga tudi razglasil, da bi se prikupil Jakobincem. Ali kralj se to pot ni dal strahovati, ampak odpustil je iz ministrstva Rolanda in ostale Girondiste, in naposled istega Dumourieza, ter jih zamenil s samimi konstitucionalci.

Akoproj je kralj po novi ustavi imel pravico odreči svoj podpis zborovim sklepom, Jakobinci to mu vsikdar hudo zamerili, kedar koli se je poslužil te pravice svoje, in skušali so ga z žuganjem prisiliti, da bi odjenjal. Tudi zdaj so hoteli z rogoviljenjem pokazati svojo nejevoljo in prisiliti kralja, da bi potrdil omenjeni postavbi. Dne 20. junija je pivar Santerre v predmestje sv. Antona nabral kakih osem tisoč s sulicami in drogi oboroženih sansculottov ter jih peljal v mesto. Med potjo pridružil se jim je čim da je več ljudstva, dokler se niso ustavili pred zbornico postavodajne skupščine. Nekoliko njih izročilo je skupščini prošnjo zaradi nepotr-

jenih postav, potem pa je kakih tisoč ljudi v redu šlo skozi zbornico mimo poslancev, katerim so s tem pokazali, da se vjemajo z vsem, kar je v prošnji napisanega. Od zbornice se je vsa množica valila proti kraljevi palači, ki je bila zaprta. Že so rogovežili nastavili topove proti vratom, kar jih je nekdo od znotraj odprl, in nobena sila ni več mogla ustaviti razuzdane druhal, ki je drla po stopnicah naravnost proti kraljevim sobam. Tu so s sekirami razbili vrata. Pri oknu je kralj mirno sedel na stolu, ki so ga bili na mizo dežali, a stražilo ga je šest zvestih grenadirjev od meščanske brambe. Drug za drugim stopali so sansculotti in drugi ljudje mimo kralja, nekateri so se mu grozili s sulicami ter kričali, da mora potrditi postavbe ali pa poginiti; drugi so se mu režali in ga zasramovali z grdimi besedami; nekdo mu je rudečo jakobinsko kapo dejal na glavo, a drugi mu je ponudil steklenico vina in ga prisilil, da je iz nje pil na zdravje naroda. Proste ženske ulomile so v kraljičino sobo, žugale kraljici s sekirami in šibami, ter jo še hujše zasramovale, nego prej kralja. Isti Santerre ni molčal, ampak take stvari je govoril, da je kraljica pobesila oči. Poslanci, ki so iz narodne skupščine prišli mirit razajajočo druhal, niso ničesar opravili še le župan Petion jih je pregovoril, da so šli iz grada, ali pohvalil jih je, da so se lepo obnašali, kajti da ni videl ne ene krvave sulice. Pomenljivo je tudi to, da je okoli tuilerijskega grada bilo nameščenih dvajset bataljonov meščanske brambe, a ne da bi se bili ustavili sansculottom, ki so drli proti gradu.

Pametni možje so dobro čutili, da se takojšnje dogodbe ne bi smele ponavljati. General Lafayette je z bojišča priletel v Pariz, stopil pred narodno skupščino in zahteval, da naj se brzdajo Jakobinci. Toda ničesar ni opravil, konstitucionalci v skupščini bili so premalo odločni, zlasti ker niso dobili nikake podpore od kralja, je zdaj samo še od tujih vladarjev pričakoval pomoči; Jakobinci pa so od dne do dne predzniki postavljali ter so vsaki dogodek znali obrniti na svojo korist. Slaba poročila z bojišča dala so jim prilike, da so jeli govoriti in pisariti o veliki nevarnosti, ki preti domovini, a narodna skupščina jim je pritrdila in sklenila, da se ima v Soissonsu napraviti tabor dobrovoljcev. Vergnand, prvi in najbolj govornik Girondistov, je s premetnim dokazovanjem svojim skupščino čisto zasleplil in tako je besede sukal, kakor da bi hotel reči, velika nevarnost ne preti Francozom od nikogar tolikanj, kolikor od kralja samega, katerega treba odpraviti. Škof Lamourette je na to pomiril razburjene stranke, ali zunaj zbornice Jakobinci le niso odjenjali. Očitno po mestnih trgih so pod vihrajočo francosko zastavo nabirali dobrovoljce, a dne 14. julija so zopet praznovali obletnico razdejavanja bastille. Vse je kazalo na vojsko. Sredi martovega polja je namesti oltarja stal steber "domovine", okoli njega pa je bilo razpostavljenih tri in osemdeset šatorjev, ki so pomenili vsak po en francoski departement, a bila sta tudi posebna šatorja za kralja in za narodno skupščino. Pred stebrom je kralj z nova prisegel na ustavo; potem pa so bila razna pomenljiva prikazovanja, kakor na kakem gledišči. Med drugim zažgali so tako zvano "drevo feudalizma", na katerem so visele krone, grbi in podobna znamenja olemstva, kar je pomenilo, da so jenjale vse stanovske pravice. Takrat so tudi prepevali novo prekučijsko popotnico "marseillesko", za katero je besede in naprev zložil mladi častnik v Strassburgu.

Dalje prihodnjič.

ZAHVALA.

Vsem tukaj živečim rojakom in rojakinjam, posebno onim iz Black Diamond, Wash. ki so se udeležili našega piknika v Ravensdale, Wash. tako polnoštevno, izreka Slovensko Narodno Samostojno Podporno Društvo najskrenejšo zahvalo. — Prav iskrena zahvala tudi gg. Porenta Frank Kušarju, Mat. Pečniku Mat. Malnerihu in drugim. O priliki vrnemo posest izven razvendskim rojakom.

(12-19) Ciril Ermeno, tajnik.

RAZNE NOVICE.

Čudež na Ogrskem. Prebivalci v vasi Hodas, v okraju Szatmar, se radi "čudeža", ki se je zgodil te dni, skoro zblazneli. Bilo je nekoga večera, ko so pobožne ženske v neki hiši molile za dušo stare bogaboječe ženske, ki je nekaj dni prej umrla. Kar naenkrat zakriči v največji razburjenosti ena izmed žensk: "Sveta Marija!" in kazo se tresoč roko proti oknu vpije: "Na oknu je mati božja in pred njo nekdo kleči!" Na oknu je bilo res možno sestaviti razne "slike", kajti na njem so bile najrazličnejše barve, ker že ni bilo umito več kot eno leto. In iz nekaterih umazanih lis si je napravila razgreta domišljija pobožne ženske celo sveto Marijo s človekom, ki je klečal pred njo. Govorica o čudežu se je strahovito hitro razširila in ljudje so od blizu in daleč hodili molit "Marijo" na oknu. Prišlo je tudi več bolnikov in pohabljenec, ki so prosili pomoči pri "čudežni Mariji". Za stvar pa je kmalu izvedela oblast, ki je napravila konec ljudski neumnosti.

Na božji poti se je napil ter se ubil. Z Jesenice je šel nek pobožen božjepotnik na Sv. Višarje. Na potu je pa tako nesrečno padel ter zadel z glavbo ob kamen, da je na mestu mrtve obležal. — Kot vzrok smrti so zdravniki konstatirali otrpnenje srca vsled prevelikega zavžitja alkohola. Truplo so spravili v mrtvašnico v Žabnicah. Zapušča vdovo in tri majhne otroke.

DROBTINICE.

Indogermani skraja niso poznali črke L, kakor ne poznajo Kitajci črke R.

IV. Braziliji, kjer imajo krasne gozdove, morajo upoštevati smrekove deske iz Finskega.

Jetniki na Hawaii so oblečeni v dvobarvno jetniško obleko; in sicer so po obleki na eni strani modri, na drugi rujavi.

Vsako leto določijo združeni londonski trgovci z kožuhovalni na dan 17. decembra svetovno ceno kožuhovalni.

Kong-Yuen, preizkuševalni zavod v Nanking, ima 20,646 celice za izpita čakajoče učence.

Edina živeča žival iz prestare dobe se nahaja v redkih eksemplarjih na Novi Zelandiji.

Rimljanskim vdovam je bilo zapovedano, da so nosile deset mesecev za no obleko, in pred pretekom enega leta se niso smele spet omožiti.

Odlični Mehikanci imajo zelo radi čokolado. Tudi v cerkev si jo pustijo prinesiti in jo pijejo med božjo službo.

Dne 1. januarja 1910 je bilo v prometu: \$606.212.413 cekinov, \$74.763.075 srebrnih dolarjev, \$789.907.069 zlatih certifikatov, \$474.389.458 srebrnih certifikatov, \$146.968.588 srebrnega in drugega malega denarja, \$3.933.838 državnih obveznic iz leta 1890, \$338.866.263 papirnatega denarja in \$687.113.834 bankovcev nacionalnih bank, vsega skupaj \$3.122.154.538.

Neizrečenega bogastva je napokopčeno v zakladnicah veljavisti. Na prvem mestu so Združene države z \$1.034.000.000, potem sledi ruska banka z \$713.880.000, francoska z \$707.000.000, avstro-ogrska z \$285.000.000, nemška državna z \$179.825.000 in končno angleška z \$172.545.000.

Republikanci se potegujejo za stvari, kakršne so — to je za sistem, kakoršen je: demokrati za sistem kakoršen je bil; in delavci za sistem kakoršen bi moral biti.

ISČEM

svojega brata Ivana Bombač, ki je bil pred štirimi leti v bolnici za lažje umobolne v Pittsburghu. Pa. Od tam je bil čez nekaj mesecev odpuščen kakor popolnoma zdravljen. Ker sedaj ne vem, kje se nahaja, prosim rojake, ki bi nogoče vedeli zanj, naj me tozalevno obvestijo, ali se mi naj brat naj javi.

Uršula Bombač,

1406 E. 43. St. N. E. Cleveland, O.

Cenik knjig,

katere se dobe v zalogi

"GLAS SVOBODE" Co.

1518 W. 20 Street, Chicago, Ill.

Cankarjevi spisi:

Vinjeta	\$1.30
Jakov Ruda	-60
Za narodov blagor	\$1.00
Knjiga za lahkomišelnje ljudi	\$1.25
Kralj na Betajnovi	\$1.00
Hiša Marije Pomočnice	\$1.00
Gospa Judit	\$1.00
Nina	\$1.00
Krpanova kobila	\$2.00
Plavec Jernej	-75
Zgodbe	\$1.00
Za križen	\$1.50
Ob zori	\$1.50
Kurent	90
Hiapci	\$1.00

Kersnikovi spisi:

Cykamen, I. snopič	\$1.25
Agitator, II. snopič	\$1.25
Na žerinjah, III. snopič	\$1.25
Lutski ljudje, IV. snopič	\$1.25
Rošljini in Verjanko, V. snopič	\$1.25
Lara gospoda, VI. snopič	\$1.25
Gospod Janez, VII. in VIII. snopič	\$2.50
Rešitje novice, IX. snopič	\$1.75
Kritika-Komentar XII zvez	75

Trdinatovi spisi:

Bahovi huzarji	\$1.50
Bajke in povesti, I. zvezek	\$1.00
" " " II. " "	\$1.00
" " " III. " "	\$1.00
" " " IV. " "	\$1.00
" " " V. " "	\$1.25
" " " VI. zvezek	\$1.25

Jurčičevi spisi:

I. zvezek	-60
II. " "	-60
III. " "	-60
IV. " "	-60
V. " "	-60
VI. " "	-60
VII. " "	-60
VIII. " "	-60
IX. " "	-60
X. " "	-60
XI. " "	-60

Sienkiewiczovi spisi:

Rodbina polaneških v 3 delih	\$5.00
Mali vitez v 3 delih	\$3.50
Potop I. in II. zvezek	\$3.20
Križarji v 4 delih	\$2.60
Za kruhom	-15
Z ognjem in mečem, v 4 delih	\$2.50
Brez dogme	\$1.50

Stritarjevi spisi:

Pod lipo	-60
Jagode	-60
Lešniki	-60
Zimski večeri	-60

Knezova knjižica:

I. zvezek	-40
II. " "	-40
VII. " "	-50
IX. " "	-40
X. " "	-40
XI. " "	-40
XII. " "	-40
XV. " "	-75

Tavčarjeve povesti:

I. zvezek	\$1.35
II. " "	\$1.35
III. " "	\$1.35
IV. " "	\$1.35
V. " "	\$1.35

Toistojevi spisi:

Rodbinska sreča	-40
Ana Karanina	\$3.20
Kazaki	-80

Venec slov. povesti:

III. zvezek	-60
IV. " "	-60
V. " "	-60
VI. " "	-60
VII. " "	-60
VIII. " "	-60
IX. " "	-60

Zabavna knjižnica:

13. zvezek	-50
14. " "	-30
15. " "	-60
16. " "	-75
17. " "	-40
20. " "	-75

Knjižnica Nar. zal. v Celju:

I. zvezek	-40
II. " "	\$1.00

Razni drugi spisi in prevodi:

Moment	\$1.50
Spomini	\$1.00
Iz naših krajev	\$1.25
Obsojenci	\$1.25
Igračke	\$1.00
Trilho in drugi	\$1.00
Reformacija	-50
Spolne bolezni	-25
Dobra gospodinja	\$1.50
Primož Trubar	-50c
Dobra kuharica	\$3.00
Medvedji lov	-50
Kapitan Žar	-60
Na divjem zapadu	-60
Ožungl	\$1.00
Na rakovo nogo	-50c
Srce	\$1.00
Slovenski fantje v Bozni, 2 zvez.	-75
po	-40
Marica	-40
Spominski listi	-25

Burska vojska	-30
Avstrijski junaki	-75
Znamenje štirih	-30
Veliki trgovec	-60
General Lavdon	-30
Črni bratje	-25
Andrej Hofer	-20
Prince Evgen Savojški	-25
Viljem baron Tegetthoff	-30
V tujih službah	-50
Na bojišču	-40
Marjetica	-50
V gorskem zakotju	-15
Iljada	-75
Krištof Kolomb	-25
Uporniki	-60
Vojska na daljnem vzhodu	\$2.40
Zadnja knežka vojska	-80
Odkritje Amerike	\$1.00
Gozdovnik 2 zvez. skupaj	90
Materina Žrtev	-50
Repoštev	-20
Rošljini in Verjanko	-60
Babica	-60
Robinson	-60
Pripovedi o Petru velikem	-80
Pod turškimi jarmom	-20
Štiri povesti	-20
Izdajavec	-60
Križem sveta	-30
Zlatarjevo zlato	\$1.00
Miklova Zala	-40
Zmaj iz Bozne	-50
Pri stricu	-40
V delu je rešitev	-30
Knez črni Jurij	-20
Nikolaj Zrinski	-20
Na krikih potih	-40
Domači zdravnik	-60
Pravila dostojnosti	-20
Slovenski pravnik, vez.	\$2.80
Občna zgođovina, skupaj 5 delov	\$7.50
Kitajci in Japonci	-60
Ročni slovensko-angleški in angleško-slovenski slovar	-60
Avstralija in nje otoki	-75
Razporoka	\$1.00
Ponižani in razžaljeni	\$1.50
Luči	-75
Ruska moderna	\$2.00
Ben hur	\$2.25
Iz knjige življenja II. zvez.	\$1.50
Vaska kronika	-85
Srepa kralj Lear	-60
Straža	\$1.25
Islandski ribič	-60
Z viharja v zavetje	\$1.00
Reliefi	\$1.00
Služaji osode	-75
Beračica	-20
Mladost	-40
Božična noč	-40
Kirdžali	-80
Pot za razpotjem	\$1.50
Novele in črtice	\$1.80
Pod sprednjim pečatom 2 knjigi	\$2.30
Pred nevihto	-30
Strahovalci dveh kron 2 zvez.	\$1.00
Barvaste črteplje	-30
Mož Simone	\$1.00
Malo življenje	-50
Deteljača	-30
Oče naš	-75
Doktor Holman	-25
Tartarin iz Taraskona	-60c
Trije mušketirji	\$2.50
In Dvajset let pozneje	\$3.00
O te ženske	\$1.00
Grof Monte Cristo I. zvezek	\$2.00
" " II. " "	\$2.00
Dama s kamelijami	\$1.00